ክፍል ፫ አዲስ ዓለም

የቅኖችና የደግ አድራጊዎች መኖሪያ

መቅድም

ሰው በዚህ ዓለም በሚኖርበት ዘመን ሁሉ ለሕይወቱ እንጀራ፣ ውኃ፣ ልብስ ካገኘ ይበቃው ነበር። ነገር ግን ለእንጀራው ወጥ፣ ለውኃውም ማር፣ ወይም ወይን እየተሰናዳ መጨመሩ መብሉና መጠጡ ጣዕም ያለው እንዲሆን ነው። ለልብሱም ሐር ወይም ጥለት መጨመሩ ማየቱ ደስ እንዲያሰኝ ነው እንጂ ሌላ ምክንያት የለውም።

ደራሲም ድርሰት እየደረሰ መጽሐፍ ሲጽፍ ከመላእክትና ከሰው፣ ከእንስሳና ከአራዊት፣ ከአዕዋፍና ከተንቀሳቃሽ፣ ከተረትና ከጫዋታ፣ ከደስታና ከኃዘን ከሌላውም ይህን ከመሰለው ነገር ሁሉ ምሳሌ እያመጣና እየጨመረ መጻፉ ለአንባቢው እንዳይሰለችውና ለሰሚውም እንዲገባው ነው እንጂ ሌላ ምክንያት የለበትም።

አሁን ዛሬ በባቡር ወይም በመርከብ ለመሔድ ያሰቡ ሰዎች አስቀድመው ልዩ ልዩ የሆኑ መጻሕፍትንና ጋዜጦችን እየገዙ ይይዙና በየተራ እያነበቡ ሲጓዙ ረጅሙን ጉዞዋቸውን ያለድካምና ያለመሰልቸት ያሳልፉታል።

በመንፈሳዊም ነገር ቢሆን በገዳምና በሌላም ስፍራ የሚኖሩ ሰዎች የሚፈልጉትን ነገር ከእግዚአብሔር ለማግኘት ዳዊትና ውዳሴ አምላክ፣ አርጋኖንና መልክአ ጉባኤ፣ ይህንም የመሰለውን የጸሎት መጽሐፍ እየለዋወጡ መድገማቸው እዳይሰለቻቸው ልባቸው እንዳይዘነጋ፣ የጸሎቱ ቃል በአነጋገር ሲለዋወጥ ደስ እያቸው ከጸሎት እንዳያቋርጡ ረጅሙም ሰዓታቸው ሳይታወቅ እንዲያልፍላቸው ነው እንጂ በልዩ ልዩ የጸሎት መጻሕፍት የተጻፈው ቃል በአጭሩ ሆኖ *በአቡነ ዘበሰማያት* ውስጥ ይገኛልና *አቡነ ዘበሰማያትን* ብቻ መድገም ይበቃ ነበር። ነገር ግን አንዱን ቃል ቀኑን ሁሉ እየመላለሱ ቢናገሩት መሰልቸቱ እይቀርም ተብሎ ሌሎችንም የጸሎት መጻሕፍት መድገም የሚያስፈልግ ሆነ።

በዚህም መጽሐፍ የሚገኙት ፍሬ ነገሮች ምንም ጥቂቶች ቢሆኑ ነገሩን ገልጦ ማስረዳት የሚያስፈልግ መስሎ ስለ ታየኝ ያልተደረገውን ነገር በልብ አሳብ ብቻ እንደ ተደረገ አስመስዬ በአንድ በተማረ ልጅና ሳይማሩ በልማድ በሚኖሩ በአንድ ቄስ መካከል የተነጋውን ክርክር ምሳሌ እያደረግሁ በረጅሙ ጽፌዋለሁና አንባቢዎቼ ሳይሰለቹ ያነበቡት እንደ ሆነ ከፍሬ ነገሩ ሲደርሱ ደስ ይላቸዋል።

ገበሬ እንኳ አስቀድሞ ሳያርስና ሳያርም ሳይኮተኩትና ውኃ ሳያጠጣ የዘራውን ፍሬ ለማግኘት አይችልም። ፍሬውን ካገኘ በኋላ ግን ደስ ይለዋል እንጂ ያለፈውን ድካሙን ሁሉ እያስበውም።

መጽሐፍ የሚያነብ ሰውም ባለመሰልቸት ሲያነብ ለአሳቡ የሚስማማውን ምሥጢር ያገኘ እንደ ሆነ ደስ ይለዋል እንጂ የንባቡን መርዘምና በማንበብ መድከሙን አያስበውም።

ደግሞ አሳቡ ጥቂት ጥቂት ይለዋወጥ እንጂ የዚህ መጽሐፍ ዋናው ጥቅሙና ፍሬ ነገሩ የተሳሳተውንና በልማድ የቆየውን ነገር በማሻሻል ለማደስ ነው እንጂ ሌላውን ሰው ለመጉዳት ራስን ብቻ ለመጥቀም የታሰበ ነገር የለበትም።

አንዳንድ ሰዎች ብዙ ዘመን የኖረውን ልማድ ማሻሻል ማደስ እንደ ነውር ይመስላቸዋል። ይኸውም የቀድሞውንና የዛሬውን ታሪክ ካለማንበባቸውና ካለመረዳታቸው የተነሣ ነው እንጂ ታሪክ አንብበው በነበሩ ዛሬ በዓለም ላይ ልማዱን ያላሻሻለና ያላደሰ ሕዝብ አለመኖሩን ያገኙት ነበር።

ሌላውስ ይቅርና ሕዝበ እግዚአብሔር፣ ውሉደ እግዚአብሔር የተባሉት የእስራኤል ካህናት እግዚአብሔር በሙሴና በአሮን አድሮ በሠራላቸው ሕግ የተጻፈውን ልማድ እያሻሻሉ አድሰውታል። በቀድሞ ዘመን የእስራኤል ካህናት ለእግዚአብሔር መሥዋዕት ነው እያሉ በግና ፍየል፣ ጊደርና ወይፈን፣ ርግብና ዋኔ እያረዱ ደሙን እየረጩ ስቡንና ሞራውን እያጤሱ ይኖሩ ነበር። ዛሬ ግን በማናቸውም አገር የሚኖሩ የእስራኤል ካህናት የበግና የፍየል፣ የጊደርና የወይፈን

መሥዋዕት እየሠዉ ደም ይረጯሉ፤ ስብና ሞራ ያጤሳሉ ተብሎ አይወራባቸውም።

የመሐመድ ልጆች እስላሞች እንኳ ከሃይማኖት በቀር የምግባርና የልማድን ነገር ሁሉ እያሻሻሉና እያደሱ መሔዳቸው በዓለም ሁሉ ተሰምቶ በታሪክ ተጽፏል።

ስለዚህ የዘመን ሐዲስ ካህናትም በሕገ ወንጌል ያልተጻፈውን በስሕተት እየገባ ልማድ ሆኖ የቆየውን አንዳንድ የምግባር ነገር ቢያሻሽሉና ቢያድሱ ያስመሰግናቸዋል እንጂ አያስነቅፋቸውምና በምሳሌ እየሆነ በልብ ሐሳብ የተጻፈውን ይህን መጽሐፍ በቅን ልቡና ቢያነቡት ለማሻሻሉ ሥራ እንዲረዳቸው እርግጥ ነው።

እግዚአብሔር የልጁን የኢየሱስ ክርስቶስን ብርሃን ለሁላችንም ያብራልን፤ አሜን።

ዓወቀ ከሙሴ ላሩስ ጋር ወደ ጂቡቲ ሲወርድ።

ምዕራፍ ፩

ስለ ዓወቀ ትውልድና ወደ ፓሪስ ስለ መሔዱ

በተጉለት አውራጃ የሚኖሩ አቶ እንደ ልቡ የሚባሉ ሰው ነበሩ። እርሳቸውም የወግዳዋን እመየት እንደሻሽን አግብተው ዓወቀን ወለዱ። ዓወቀም ከልጅነቱ ጀምሮ ብልህ ነበረና የአውሮጳን ወሬ ሁሉ እየሰማ ወደ አውሮጳ ሔዶ ጥበብና እውቀትን ለመማርና እንደ አውሮጳ ሕዝብ ለመሠልጠን ይመኝ ነበረ።

ነገር ግን አባትና እናቱን ስለ ፈራ ይህን ምኞቱን ለማንም አልገለጠም። ይህም አሳቡ በፍርሐት ምክንያት የማይፈጸም መሆኑን ልቡ በተረዳው ጊዜ ለአባትና ለእናቱ ሳያስታውቅ ኮብልሎ ለመሔድ ቁርጥ አሳብ አደረገ። ዋናውም ችግሩ ስለ ገንዘብ ነበረና ሙሴ ላሩስ የሚባል ፈረንሳዊ በመጣ ጊዜ ለእርሱ ሎሌነት ተቀጥሮ ወደ ጅቡቲ ወረደ።

ጅቡቲም በደረሰ ጊዜ አሳቡን ሁሉ ለሙሴ ላሩስ አጫወተው። ሙሴ ላሩስ የዓወቀን አሳብ በሰማ ጊዜ የኢትዮጵያ ወዳጅ ነበርና እጅግ ደስ አለው። የመርከቡንም የባቡሩንም ኪሣራ እኔ እከፍልልሃለሁ ብሎ ይዞት ወደ ፓሪስ ተሻገረ።

በፓሪስም ወደ ትምሕርት ቤት ገብቶ ይማር ጀመረ። በዚያም ያሉት የፓሪስ ልጆች ሁሉ በመልኩና በጥቁረቱ ይስቁበት ነበረ። እርሱ ግን ልቡ ወደ ትምህርቱ ነውና ውርደቱንና ችግሩን ታግሦ በትምህርት ቤቱ ሰባት ዓመት ተቀመጠ። ቋንቋም፣ የእጅ ሥራም ተማረ። አገሩንም ለመደው። እነዚያም በመልኩና በጥቁረቱ የሚስቁበት ልጆች ከመላመድ የተነሳ ሊወዱትና ሊያከብሩት ጀመሩ።

ነገር ግን ማንም ሰው ቢሆን ምንም በውጭ አገር ደስ ቢለው ልቡ ካገሩ አይለይምና ዓወቀ ወደ አገሩ ወደ ኢትዮጵያ ለመመለስ ያስብ ጀመረ። ይህም አሳቡ እየበረታበት ስለ ሔደ በቶሎ ተነስቶ ወደ ኢትዮጵያ ተመለሰ።

ዓወቀ ዘወትር በአውቶሞቢልና በሠረገላ በትራሞይ እንደ ነት በለሰሰ በፓሪስ መንገድ መመላለስ ለመደና አሁን ያንን የተገለትን ዳገትና ቁልቁለት እንደ ምን ያድርገው። በበቅሎም እንዳይቀመጥ ቁልቁለት ሆነበት። በእግሩ እንዳይሔድ ያንን የፓሪስ ጫማ ሰክ፥ልና ድንጋዩ እየገጨው፤ ሱፋጩ እየቆረጠው አስቸገረው። ግን ምን ይደረጋል፤ መቸም የፓሪስ መንገድ አልተገኘም። እንዲሁ ሲወድቅ ሲነሣ በብዙ ጭንቀት ከአባቱ ቤት ደረሰ።

አቶ እንደ ልቡም ባለ ብዙ ወገን ነበሩና የጠፋው ልጃቸው ተመልሶ መጣ ተብሎ በተወራ ጊዜ ዘመድ አዝማዱ ሁሉ ከየስፍራው ተሰበሰበ።

ዓወቀም ዘመዶቹ መሰብሰባቸውን በሰማ ጊዜ ከፓሪስ ይዞት የመጣውን ማለፊያ ኮት ለበሰና ሊገናኛቸው ወጣ።

ነገር ግን ከተለያዩ ሰባት ዓመት ሆኖ ነበርና ደግሞ እንደ ፈረንጅ ኮት በመልበሱ ወንድማቸው መሆኑን አጡት። ይልቁን ደግሞ ዓወቀ እንደ ፓሪስ ሰዎች ጢሙን ሁሉ በሙሉ ላጭቶት ነበረና በጦርነት ውስጥ የተጎሳቆለ መስሏቸው ደነገጡ። እርሱም እኔ ወንድማችሁ ዓወቀ ነኝ እያለ ሁሉንም በየተራ ይስማቸው ጀመረ።

ዘመዶቹም በእርግጥ እርሱ መሆኑን ከተረዱት በኋላ ምነው ምን ሆነሃል አብደሃልን፤ ወይስ በጤናህ ነውን፤ እንዴት እንደ እብድ ጥብቆ ብቻ ለብሰህ ትሔዳለህ አሉት።

ዓወቀም መለሰ፤ ዘመዶቼ ሆይ፤ እናንተ ባትለምዱት የእብድ ልብስ መሰላችሁ እንጂ ይህስ የሥልጣኔ ልብስ ነው።

ያገራችን ልብስ በትልልቅ ሰዎች ፊት ለመቆም ቢሆን ካላደገደጉት አይሆንም። ለእርሻ ሥራም ቢሆን ጠቅልሎ በድምበር ላይ ካላስቀመጡት ይህን አጣፍቶ ለማረስ አይቻልም።

ለንግድም ሥራ ቢሆን ጠቅልሎ በአጋሠሥ ላይ ካልጫኑት የበረሃ ቆንጥርና ቀንተፋ ይቀደዋል። ደግሞ መጫኛ ስመሳብ፤ ጭነት ለማደላደል ይህን ለመሰለው ሥራ ሁሉ የማይመች ነው። በጦርነትም

ጊዜ ቢሆን ይህን ሽማ አጣፍቶ ለመዋጋት እጅግ ያስቸግራል። ያገራችን ልብስ ጥቅምነቱ ለሌሊትና ለጧት ብርድ ብቻ ነው።

ዓወቀ ኮት በመልበሱ ዘመዶቹ እንደ ተቆጡትና እንዳስረዳቸው።

ደግሞ ቀለም ያልገባ በነጭነቱ የቆየ ስለ መሆኑ በአራት ቀን፤ በአምስት ቀን ካላጠቡት እድፍ ይይዛል። ያደፈ ልብስም መልበስ ለሚያየው ሰው ሁሉ ያስጠይፋል። የኮት ልብስ ግን ለማናቸውም ሥራ ሁሉ የተመቸ ነው። በትከሻና ባንገት፤ በደረት ጌጥ ቢያጌጡበት ያሣምራል። በብሩሽ ቢጠርጉት እድፉ ይለቃል። ልብስ ማለት ይህ ነው። ደግሞ የልብስና የምግብ ነገር ባለቤቱ እንደ ወደደ ቢያደርግ አይከለከልምና ለኔ ይህ የለበስሁት መልካም ነው። ለእናንተም የለበሳችሁት መልካም ነው እንጂ የሚያነቃቅፍ ነገር የለበትም። አውሮጶችም ቀድሞ እንደኛ ሀገር የመሰለ ልብስ ይለብሱ ነበረ።

ሕንድም፣ ቻይናም፣ ጃፓንም፣ ምስርም ልዩ ልዩ ልብስ ነበራቸው። ነገር ግን አሁን የሚበዙት የአውሮጳን ልብስ መርጠው ኮት ይለብሳሉ። ስለዚህ እኔም ይህን ልብስ ወድጄዋለሁና መርቁልኝ አላቸው።

ዘመዶቹም ይህን በሰሙ ጊኔ ወንድማችን በእርግጥ አብዶአልና አሥረን ወደ ጠበል እንውሰደው ብለው መከሩበት። አቶ እንደ ልቡም ሰባት ዓመት ሙሉ ዓይኑን ሳያዩት የኖሩትን ልጃቸውን ዘመዶቻቸውን ደስ ለማሰኘት ሲሉ አሥረው ወደ ጠበል ሰደዱት።

ዓወቀ እውቀቱ በትምህርት የጸና ስለ ሆነ በዘመዶቹ ማስፈራራት የሰበሰውን ኮት ለመለወጥ አልወደደምና አንድ ወር ሙሉ ከታሠረ በኋላ ዘመዶቹ አሳቡ የማይለወጥ ብርቱ መሆኑን አይተው ስንት ወር ታሥሮ ይቀመጣል ይፈታና እንደ ፈቃዱ ይሁን ብለው ፈቱት።

ዓወቀም በተማረው ትምሕርት ለመንግሥቱ አገለግላለሁ፤ ሰውነቴን ደስ አሰኛለሁ እያለ ሲያስብ ገና በመጀመሪያ እንደዚህ ያለ ሁከት ስለ አገኘው እጅግ አዘነ። ከፓሪስም ወደ ሀገሩ ለመመለስ ያሰበበትን ቀን ይረግም ጀመረ። ቢቻለውም ወደ ፓሪስ ለመመለስ ይመኝ ጀመረ።

ምዕራፍ ፪

ስለ አቶ እንደ ልቡ መታመምና መሞት

ዓወቀም ይህን በመሰለ አሳብ ተጨንቆ ሳለ አባቱ አቶ እንደ ልቡ ዘድንገት ታመሙና ተኙ። በሁለተኛውም ቀን ፈረሱን ጭኖ ሀኪም ለመፈለግ ወደ አዲስ አበባ ጋለበ። አዲስ አበባም በደረሰ ጊዜ ከሀኪሙ ጋራ ተነጋግሮ ሀኪሙን ይዞ ወደ ተጉለት ተመለሰ። ዘመዶቹም አቶ እንደ ልቡን ለመጠየቅ ተሰብስበው መጥተው ነበረና ዓወቀ ሀኪሙን ይዞ ሲመጣ ባዩ ጊዜ እጅግ ተቆጡና ዓይናቸውን ወደ አቶ ዓወቀ አፍጥጠው መቸስ አንተ የማታመጣው ነገር አለን። ደግሞስ የፈረንጅ መድኃኒት አጠጥተህ አጎታችንን ለመግደል አሰበሃልን፤ ከዚህ ይልቅ ወደ ደብተራ ገብረ ጻድቅ ዘንድ ሔደህ መጽሐፍ አታስገልጥላቸውምን። የመንዙ

ደብተራ ወልደ ሐና መጽሐፍ እየገለጡ መድኃኒቱን በቀንድ ቢላዎ እየቆረጡ እነመየት ወላንሳን፤ እንየሻቃ በድሉን አድነዋቸው የለምን። የሀገራችን መድኃኒት ሳለ ሀኪም የሚሉ ለምን አመጣህብን። አሁንም ለአባትህ አዝነህ እንደ ሆነ ወደ ደብረ ብርሃን ወይም ወደ አንኮበር ውጣና መጽሐፍ አስገልጥላቸው። የሀኪም መድኃኒት ግን ምንም ቢሆን አናቀምሳቸውም አሉት።

ዓወቀም ያህን ሁሉ በሰማ ጊዜ እጅግ አዘነ። አሳቡና አሳባቸውም ባለመጋጠሙ እጅግ ተበሳጨ። ወደ ፓሪስም ለመመለስ ቁርጥ አሳብ ካደረገ በኋላ አባቱ በእግዚአብሔር ዳኛ፤ ባልጋ ቁራኛ ተይዘው ሳሉ ትቶ ለመሔድ ኃፍረት ሆነበት። ለሀኪሙ ግን ከአዲስ አበባ እስከ ተጉለት የደከመበትን የኪሣራውን ከፍሎ መለሰው።

አቶ እንደ ልቡም በሽታቸው እየጠነከረ ይሔድ ጀመረ። ከዚህም በኋላ ያቶ እንደ ልቡ ዘመድ አዝማድ ተሰብስበው ያጐታችን በሽታቸው እየጠነከረ ይሔድ ጀመረ። አሁንም ሁለቱ ሴቶች ልጆቻቸው ቤጌምድር ናቸውና ለመቃብር እንኳ ቢደርሱ መላክተኛ እንላክ ብለው መከሩ።

ዓወቀም እንደዚህ ሲማከሩ በሰማ ጊዜ ለዚህስ አታስቡ፤ እኔ እልካለሁ ብሎ አሽከሩን ጠርቶ በቶሎ ዳለቻውን ፈረስ ጫንና ወደ አንኮበር ውጣ። አንኮበርም ስትደርስ ወደ ስልክ ቤት ሔደህ የአባታችንን መታመም ለእኅቶቼ በስልክ ንገር አለው። አሽከሩም እንደ ታዘዘ በቶሎ ፈረሱን ጭኖ ወደ አንኮበር ወጣ። ከዚያም ወደ ስልክ ቤት ገብቶ አሎ፤ አሎ፤ ጎንደር አሎ ብሎ ጠራ። ስልከኛውም በቀረበ ጊዜ ለከንቲባ እንግዳዬ ሚስትና ላለቃ ኅሁሉ ሚስት አባታችሁ አቶ እንደ ልቡ በጠና ታመዋልና በነፍሳቸው ድረሱ ብለህ ንገር ብሎ ወደ ተጉለት ተመለሰ። ስልከኛውም ሔዶ በነገራቸው ጊዜ ተልኮ የመጣው ማነው? ብለው ጠየቁት።

እርሱም በስልክ ነው እንጂ መላክተኛስ አልመጣም ብሎ መለሰላቸው።

ስልክ ማለት ምንድነው? አሉት።

በነሐሰ ሽቦ ላይ ቃሉ ሁሉ ይመላለሳል። ያንዱን ወር ጉዳና ባንድ አፍታ ይደርሳል። ከፈረንጅ አገር የመጣ ብልሃት ነው አላቸው።

ወይ መሰንበት ሆይ፤ ከቶ እያደረ ምን ይመጣ ይሆን። የሰው ቃል በሽቦ ላይ ይሔዳል የሚባል ጉድ እሰ ዛሬ ሰምተን አናውቅም ብሰው ዝም አሉ። ወደ ማታም ባሎቻቸውም ይህን በሰሙ ጊዜ እዎን የዚህን የስልክ ነገር እኛም ሰምተናል። ነገር ግን ቃሉን የሚያመላልሰው ሰይጣን ነው አሉ። ስለዚህ የስልክ ወሬ ምንም ቢሆን አይታመንም። ሰይጣኑ ያልሞተውን ሰው ሞተ፤ ያልታመመውን ሰው ታመመ፤ እያለ ይናገራልና አይዟችሁ አትደንግጡ አሏቸው። ከዚህ በኋላ እንደ ገና ልባቸውን አጽናንተው ዝም ብሰው ተቀመጡ። እቶ እንደ ልቡ ግን በሽታቸው እየጠነከረ፤ ሰውነታቸው እየመነመነ ይሔድ ጀመረ።

በቤጌምድርም ላሉት ልጆቻቸው በስልክ ተልኮ ነበረና ሠላሳ ቀን ሙሉ ምንም ምላሽ ሰላልመጣ ዘመድ አዝማዱ እንደ ገና ተሰብስበው ያቶ እንደ ልቡ ሴት ልጆች በቶሎ እንዲመጡ ተልኳል ተብሎ ነበረ። ነገር ግን እስከ ዛሬ ድረስ መላክተኛው እንኳ አልተመለሰም። አሁንም አቶ እንደ ልቡ የሚተርፉ አይመስሉምና ልጆቻቸው ለመቃብር እንኳ ሳይደርሱ መቅረታቸው ነው። እንደምን እናድርግ ይሆን እያሉ ሲጨነቁ ዓወቀ በሰማ ጊዜ ምናልባት የስልኩ ቃል ባይደርስላቸው ይሆናል ብሎ መለሰ።

በዚያ ጊዜ ሁሉም ዓይናቸውን ወደ እርሱ አፍጥጠው ስልክ ማለት ምንድን ነው አሉት። ስልክማ ስልክ ነው። ያባታችንን መታመም ለእኅቶቼ ነገር ብዬ አሽከሬን ወደ አንኮበር መላኬ በስልክ እንዲነግራቸው ነው እንጂ. በእግረኛማ ቤጌምድር ደርሶ እስቲመለስ አንድ ወር ያስፈልገው የለምን ብሎ ነገሩን ገለጠላቸው።

በዚያ ጊዜ ወንዶቹም ሴቶቹም እየተነሡ እጃቸውን ማጨብጨብ፤ ከንፈራቸውን መንከስ ሆነ። ፓሪስ ደርሶ የተመለሰ ሁሉ ራሱ እየዞረ መበላሸቱን ስናውቅ አንተን እምነን መላክተኛ ሳንልክ መቅረታችን እብዶቹ እኛ ነን አሉት። ነገር ግን በትምሕርት ቤት ያደገ ሰው ጊዜ ሲመቸው ምንም ቢሆን የፖለቲካ ነገር መናገሩ አይቀርምና

እብዶቹ እኛ ነን ማለታቸውን ሰምቶ ይህ እርግጥ ነው ከናንተ የበለጠ ዕብድ የለም ብሎ ሳቀባቸው። ወደ ቤትም በገቡ ጊዜ አቶ እንደ ልቡ ደክመው ኑረው ለኑዛዜ ቄስ ጥሩልኝ አሉ። ዓወቀም ይህን በሰማ ጊዜ የነፍስ አባታቸውን መምሬ ሰባጋዲስን በቶሎ አስጠራላቸው። አቶ እንደ ልቡም ኑዛዜያቸውን ጀመሩ። የተጉለቱን መሬቴን ሚስቴ እንደሻሽ ትጦርበትና በኋላ ሰልጄ ለዓወቀ ይሁን። የመንዙን ርስቴን ቤጌምድር ላሉት ለሁለቱ ሴት ልጆቼ ሰጥቻለሁ። የደብረ ብርሃኑም መሬቴ ሰዓወቀ የጦር መቋሚያ ይሁነው። ለነፍስ አባቴ ቀርቤን፤ የጎሽ ዋንጫዬን፤ የታመምሁበትን ልብሴን ሰጥቻለሁ ብለው ኑዛዜያቸውን ጨረሱ።

ኑዛዚያቸውንም ከጨረሱ በኋላ ሁለት ሰዓት ያህል ቆይተው አረፉ። ወዲያው በተጉለት ዙርያ የሚኖሩት ዘመድ አዝማዳቸው ሁሉ እየተጠሩ መጡ። ሴቶቹ ፊታቸውን እየነጩ፤ ቀሚሳቸውን እየቀደዱ፤ ደረታቸውን እየመቱ ያለቅሱ ጀመሩ።

ደግሞ በተጉለት አውራጃ ያሉት ካህናት ሁሉ ጥናችሁን እየያዛችሁ ኑ ተብለው ነበርና ፲፭ ጥና መጣ። ደብረ ብርሃኖችም መጥተው ነበረ። ከዚህም በኋላ ቄሱ፣ ዲያቆኑ፣ ሳታት ቋሚው ባንድ ወገን ሆኖ እግዚአታውን፣ ሃሌታውን፣ ግንዘቱን፣ ነአኩቶውን ያደርስ ጀመረ። ደብተራ ደብተራውም ባንድ ወገን ሆኖ ዳዊቱን፣ መዋሥዕቱን ያደርስ ነበረ።

አቶ እንደ ልቡ ሞተው ካህናቱ ሲፈቱና ዘመዶቻቸው ሲያለቅሱ።

አቶ ዓወቀ ግን ወደ እልፍኙ ገባና የዘውትር ልብሱን አወለቀና ጥሩ ጥሩ የሆነ ኮትና ሱሪ ለበሰና፤ በግራ ክንዱ ላይ ትንሽ የጥቁር አጥላስ ቅዳጅ በመርፌ ሰፋና ዓይኑን በመሐርም ጠረግ ጠረግ እያደረገ በአባቱ ሬሳ አጠገብ ቆመ። በዚያ ጊዜ ቀሳውስቱም ግንዘት መድገማቸውን ትተው፤ ደብተሮችም መዋሥዕት መምራታቸውን ትተው፤ ዘመድ አዝማዱም ልቅሷቸውን ትተው ዓወቀን ያዩ ጀመረ።

ከመካከላቸውም አንዱ ዘመዱ ወደ ዓወቀ ቀረበና ምነው ወንድሜ አቶ እንደ ልቡን ያህል አባት ሲሞት ቢሆን ፊትህን ነጭተህ፤ ዝተት ታጥቀህ ታረግድ ነበረ። ይህ እንኳ ቢቀር የዘወትር ልብስህን ለብሰህ አባቴ፤ አባቴ እያልህ ማልቀስ ነበረ እንጂ የክት ልብስህን ለብሰህ በአባትህ ሬሣ አጠገብ እንደ ጅብራ ትገተራለህን። ይህንስ በማድረግህ ለየሰው ሁሉ መሳቂያ ከመሆን በቀር ሌላ ምን ትርፍ አለህ። ለካ የፈረንጅ ሀገር ትምህርት እንደዚህ ያሞቃልላልን እያለ ይቆጣው ጀመረ።

ዓወቀም ይህን በሰማ ጊዜ እንዲህ ብሎ መለሰ። ከእንግዲህ ወዲህ እኔ ወደ አባቴ እሔዳለሁ እንጂ አባቴ ወደ እኔ አይመለሱም። ወደ እኔ የሚመለሱ ቢሆን እንኳን ፊቴን መንጨት፤ እንኳን ዝተት መታጠቅ ሌላም ከዚህ የበለጠ ነገር ባደረግሁ ነበረ። ደግሞስ አባቴ ወደ ጌታቸው ወደ ክርስቶስ፤ ወደ ዘላለም ሀገራቸው ወደ ሰማይ ቢሔዱ ደስ ያሰኛል እንጂ ምን ያሳዝናል። አባቴ በሰማይ ላይ ከአብርሃምና ከይስሐቅ ከያዕቆብም ጋራ ተቀምጠዋል። በዚያ ከቅዱሳን መላእክት ጋራ በጌታቸው ፊት ይመላለሳሉ። ስሙን ይቀድሳሉ። በዚያ ጻድቃን ሰማዕታትን ያያሉ። አባቴ ይህን ሁሉ የደስታ ዓለም ሲያገኙ ጊዜ ምን ያሳዝነኛል። እኔስ ክርስቶስ እንደ ሞተና እንደ ተነሣ አምናለሁና ይህም መዋቲ ሥጋቸው በኋለኛው ቀን እንዲነሣ፤ እኛም ሁላችንም በሰማይ እንድንገናኝ አልጠራጠርም። ስለዚህ ለጊዜው ስለ ተለዩኝ ብቻ አዝናለሁ እንጂ ትንሣኤ ሙታንን እንደማያምኑ እንደ አረማውያን የቀቢፀ ተስፋ ኃዘን አላዝንም አለው።

እንደዚሁ ካህናቱ ሁሉ እኩሉ ሲፈቱ እኩሉ ሲስቁ ፍታቱ አለቀና አቶ እንደ ልቡ ተቀበሩ። ዓወቀም የጉዞውን ሰባት አሞሌ አምጥቶ ለካህናቱ ሰጠ።

ምዕራፍ ፫

ስለ አቶ እንደ ልቡ ተዝካር

አቶ እንደ ልቡ በሞቱ በሦስተኛው ቀን መምሬ ለባጋዲስ ወደ ዓወቀ ዘንድ መጥተው ልጄ ሆይ፤ በተጉለት ወረዳ አቶ እንደ ልቡን የመሰለ ጌታና ሽማግሌ የለም። አሁንም በየዘመዳቸውና በየወዳጃቸው እርዱኝ እያልህ እየላክህ ገባሮቹንም እያዘዝህ ያርባቸው ድግስ እንዲጀመር ይሁን አሉት።

ዓወቀም እንደዚህ ብሎ መለሰ። አባቴ ሆይ፤ እባክዎ በዚህ ነገር አያስቸግሩኝ። ላባቴ ተዝካር ጌሾ ውቀጡልኝ፣ ብቅል አብቅሉልኝ፤ ጋን ተሸከሙልኝ፤ እንጨት ስበሩልኝ፤ ጠላ ጥመቁልኝ፤ ጠጅ ጣሉልኝ፤

አረቄ አውጡልኝ፣ እንጀራ ጋግሩልኝ፣ ወጥ ስሩልኝ እያልሁ ዘመድ አዝማዴን አላስቸግርም። በዚህ ላይ ደግሞ እገሌ ረዳኝ፣ እገሌ አልረዳኝም በማለት ከወዳጅና ከዘመድ ጋር መቀያየም ይመጣል። ገባሮቹንም እንዳላዛቸው ዛሬ ወራቱ ሰኔ ስለ ሆነ ዋና የዘር ወራት ነውና መሬታቸው ሳይታረስ የከረመ እንደ ሆነ በሚመጣው ዓመት በረኃብ ያልቃሉ። ወደ እግዚአብሔርም ቢያገኑ ያስፈርዱብኛል። ነገር ግን ከራሴም ከአባቴም ገንዘብ ያገኘሁትን ያህል ለቤተ ክርስቲያንም፣ ለካህናትም፣ ለነዳያኑም ምጽዋት እሰጣለሁ አላቸው።

መምሬ ሰባጋዲስም ይህን በሰሙ ጊዜ እጅግ ተቆጡ። መቸም መች ቢሆን እንደዚህ ያለ ሥራ ተሠርቶ አያውቅም። በአቶ እንደ ልቡ ተዝካር ካህናቱ ካልተሳከሩበትና በዋንጫ ካልተማቱበት ምን ተዝካር ወጣ ይባላል። እናንተ የኋላ ልጆች ወደ ፓሪስ መሻገር ከጀመራችሁ ወዲህ የምታመጡት ፈሊጥ ሁሉ ለእኛ አይገባንም። አሁንም ቢያንስ ፴ ጋን ጠላ፣ ፭ ጋን ጠጅ፣ ፳ ጠርሙስ ያህል አረቂ ሳትደግስ የቀረህ እንደ ሆነ እገዝትሃለሁ አሉት።

ዓወቀም በዚህ ነገር እጅግ ስለ አዘነ እባክዎ አባቴ አያስቸግሩኝ። ሰውን አለልክ አጠጥቶ ማስከር የማይገባ መሆኑን አያውቁትምን። ደግሞስ ስካር ትልቅ ኃጢአት መሆኑን፣ የሚሰክርም ሰው ሁሉ ካህን እንዳይሆን በመጽሐፍ መከልከሉን አልሰሙምን። ባለፈው ዘመን ሁሉ በአዲስ አበባ ካህናቱ ከተዝካር ቤት ሲመለሱ እየሰከሩ በመንገድ ላይ እየወደቁ የውጭ አገር ሰዎች ፎቶግራፍ እያነሡ ወደ ሀገራቸው እየሰደዱ መሳቂያ እንዳደረጓቸው አልሰሙምን። በልክ በልተው በልክ ጠጥተው እንዳይወጡ ምንም ቢሆን የማይቻል ነገር ነው። እንዲያውም አንዳንዱ ሰው ባንዳንድ ዋንጫ መጠጥ ሰክሮ ይገኛል። ስለዚህ *ኦሪይን/ እግዚአብሔር* የተባሉትን ካህናት በጠጅና በአረቄ አስክሬ መሣቂያ ለማድረግ አሳብና ምኞት የለኝም። ደግሞም ተዝካር ደግሶ ሰውን ማስከር የሞተውን ሰው ነፍስን ያጸድቀው እንደ ሆነ አስረዱኝና ልደግስ። ገንዘብ መስጠት ግን እንዲያጸድቅ ለማስረዳት *ምጽዋተ አበድር አመሥዋዕት* ተብሏል አላቸው።

መምሬ ሰባጋዲስም ካህናቱ፣ ነዳያኑ እስኪሰክሩ ቢጠጡ ተዝካር ከወጣ አይቀር እንደዚህ ነው ያሰኛል እንጂ ምን ያስጐዳል። ደግሞም እኔ ይህን ጭቅጭቅ አላውቅምና እንኮበር ወጥተህ ከሚካኤልና ከጊዮርጊስ፣ ከማርያምና ከመድኃኔ ዓለም አለቆች ጠይቅ አሉት። እንደዚህም ሲጨቃጨቁ ከቆዩ በኋላ በመጨረሻው እኔ ምንም ቢሆን ጠጅና አረቄ አጠጥቼ *ካህናተ እግዚአብሔርን* ለማስከር አልደግስም። ነገር ግን እንደ ተቻለኝ ገንዘብ አውጥቼ ለአባቴ ተዝካር እመጸውታለሁ ብሎ ቁርጥ ነገር ነገራቸው።

ከዚህም በኋላ በየገጠሩ ሁሉ ህያ ህያ ብር እየላከ ያባቱን ሰዓተ ሌሊት አስጀመረ። እነዚያም በቤጌምድር የሚኖሩ ያቶ እንደ ልቡ ሴት ልጆች ያባታቸውን ሞት እዚያው ተረዱና ለአርባቸው መጡ። መጥተውም ከወንድማቸው ጋራ ተላቅሰው ሲጨርሱ መምሬ ሰባጋዲስ ቀርበው ወንድማችሁ ለአቶ እንደ ልቡ አርባ ለካህናትና ለነዳያን ገንዘብ እሰጣለሁ እንጂ ድግስ አልደግስም ብሎ ተቀምጧል። የናንተሳ አሳብ እንደ ምን ነው? ብለው ጠየቁ። አወቀም የመብልና የመጠጥ ድግስ አልደግስም ያለበትን ምክንያት ሁሉ ለእኅቶቹ ገልጦ ነገራቸው። እኅቶቹ ግን አሳቡን አልተቀበሉትምና በመካከላቸው ትልቅ ሁከት ተነሳ። በማግሥቱም ወደ ዳኛ ሔደው ወንድማችን ያባታችንን ተዝካር በገንዘብ እንጂ በድግስ አላወጣም ብሎ አርባቸው ሊያልፍ ነው።

ነገር ግን እርሱ አልደግስም ካለ ያባታችንን ገንዘብ ያካፍለንና እኛ በስማንያቸው እንደግሳለን አሉ። ዳኛውም ዓወቀን አስጠርቶ እኅቶችህ ያባታችንን ገንዘብ ያካፍለን ይሉሃል አለው። ዓወቀም እኔ የኑዛዜውን ነገር መቼ ሰማሁትና አካፍላቸዋለሁ። ወይ ለነርሱ ብቻ ተናዘውላቸው ይሆናል፣ ወይም ደግሞ ለኔ ብቻ ተናዘውልኝ ይሆናል፣ ወይም ደግሞ ለእናታችን ብቻ ተናዘውላቸው ይሆናል፣ ብሎ መለሰ።

ከዚህ በኋላ ሁለቱም ሴቶች ልጆች ወደ መምሬ ሰባጋዲስ ሔደው መምሬ ሆይ፣ ወንድማችንን ያባታችንን ገንዘብ አካፍለንና ለስማንያቸው ተዝካር እንድንደግስ ብንለው የኑዛዜውን ቃል አልሰማሁትም ብሎ በእርስዎ አመካኝቶ እምቢ አለ። አሁንም

የኑዛዜውን ቃል አሳዩንና ወደ ፊት ድግሱን እንድንደግስ አሏቸው፡፡ መምሬ ሰባጋዲስም በነገሩ ተናደዋልና ለእናንተ ምን ኑዛዜ አላችሁ፤ ያላቸውን ገንዘብና ማለፊያ ማለፊያውን ርስት የተናዘዙት ለሚስታቸውና ሰዓወቀ ነው፡፡ ለናንተ ግን የተናዘዙላችሁ ያንን የመንዙን ቆዳ መሬት ነው ብለው ነገርዋቸው፡፡

ሴቶቹም ልጆች ይህን በሰሙ ጊዜ አባታችን ምንም ቢሆን እንደዚህ ያለ ኑዛዜ አይናዘዙም፡፡ አልበደልናቸው፤ አላስቀየምናቸው፡፡ እርሳቸው በፈቃዳቸው ለሩቅ ሀገር ለጐንደር ሰዎች ድረውን እንኖራለን፡፡ ምን ባጠፋን እንዲህ ያለ ኑዛዜ ይናዘዙብናል፡፡ ነገር ግን ይኸው ወንድማችን የፈረንጅ ዕፀ መሰውር በራሳቸው ላይ አዙሮባቸው ይሆናል እያሉ እየተናደዱ ሰንብተው በሰማንያቸው ተዝካር መደገሳቸው ይቅርና እስከ አርባቸውም ሳይቆዩ እየተቆጡ ወደ ቤጌምድር ሔዱ፡፡

ዓወቀም ያባቱ አርባ በደረሰ ጊዜ ስለ ተዝካሩ ፈንታ አሥር አሥር ብር እሰጣለሁና ፍቱልኝ እያለ ለየገጠሩ ይልክ ጀመረ፡፡ ካህናቱም በፀሐይ ሙቀት ተጉለት ድረስ ከመውረድና ተዝካር ከመብላት አሥሩ ብር ይሻለናል እያሉ እያመሰገኑ ተቀበሉ፡፡ ለአጥቢያው ካህናት ግን ሀያ ሀያ ብር ሰጠ፡፡ በዚያም ለሙነኛውም አወዳሹም አሥር ነበሩና ሁለት ሁለት ብር ደረሳቸው፡፡ በዚሁም እኩሉ ኩታ እየገዙ ለበሱበት፡፡ እኩሉም ለሚስቶቻቸው ቀሚስ ገዙበት፡፡ እኩሉም ለልጆቻቸው ጥብቆ ገዙበት፡፡

ካህናቱም ይህን ባገኙ ጊዜ የጠጅንና የጠላን ተዝካር ነገር ቢያስቡት ትርፉ ስካርና ከባልንጀራ ጋራ መጣላት ይልቁንም በሽታ ሆኖ አገኙት፡፡ የገንዘብ ተዝካር ግን ስካርና በሽታ የሌለበት ልብስ ቢገዙበት፤ ሥጋ ቢገዙበት፤ ቅቤ ቢገዙበት ሌላውንም ይህን የመሰለውን ሁሉ ቢገዙበት ከንብረት ችግር ያድናል፡፡

ደግሞ የተዝካሩን ገንዘብ እያጠራቀሙ በመንፈቅ ባመት ቢካፈሉት ብዙ ብር ይሆናል፡፡ የጠጅና የጠላ ተዝካር ግን ከምሳና ከእራት አያድንም፡፡ እንደምን ማለት ተዝካር እበላለሁ ብሎ ምሳውን ሳይበላ ከቤቱ የሚነሣ የለም፡፡ ማታም ተዝካር በልቻለሁና ብሎ ራቱን

ሳይበላ የሚያድር የለም፡፡ የገንዘብ ተዝካር ግን ለተዝካር አውጭውም ብዙ ድካም የሌለበት ቀላል ሥራ ነው፡፡ ለካህናቱም ብዙ ጥቅም ያለበት ነው፡፡

ስለዚህ ጌታም እንደ ጌትነቱ፤ ድኃም እንደ ድኅነቱ የሚቻለውን ያህል ገንዘብ እየሰጠ እንዲያስፈታ ደንብ ቢደረግ እጅግ መልካም በሆነ ነበረ እያሉ እርስ በርሳቸው መነጋገር ጀመሩ፡፡

ምዕራፍ ፬
ስለ ተዝካር የተደረገ ጉባዔ

ይህም ዓወቀ ስለ አባቱ ተዝካር ያሰበው አሳብና የሠራው ሥራ ከመምሬ ሰባጋዲስም ጋራ የተነጋገረው ነገር ሁሉ በሸዋም፣ በጐጃምም፣ በጐንደርም፣ በትግሬም፣ በወሎም፣ በማኻልና በዳር ሀገርም ተሰማ፡፡ ስለዚህም ነገር ሊቃውንቱ ሁሉ እኩሉ የዓወቀ አሳብ መልካም ነው እያሉ እኩሱም እስከ ዛሬ የቆየው ልማዳችንን ለመተው እንደምን ይቻላል እያሉ በሚገናኙበት ስፍራ ሁሉ ክርክር ያነሡ ጀመሩ፡፡

ይህም ነገር ካንዱ ወዳንዱ ሲተላለፍ በዘመኑ ወደ ነበሩት እጨጌ ጆሮ ደረሰ፡፡ እጨጌም ይህን ነገር በሰሙ ጊዜ ይህማ ትልቅ ነገር አይደለምን፡፡ አሁንም ሊቃውንቱ ይሰብሰቡና ነገሩን በጉባዔ እንጨርሳለን ብለው ሊቃውንቱ ሁሉ እንዲሰበሰቡ አዘዙ፡፡ ሊቃውንቱም በዚሁ በጉባዔው ነገር እጅግ ደስ አላቸው፡፡ ይልቁንም ካህናት በተዝካር ቤት በብዙ እየጠጡ ሲወጡ በየመንገዱ ላይ እየወደቁ የውጭ ሀገር ሰዎች ለመሳቂያ ፎቶግራፍ እያነሱ ወደ ሀገራቸው መስደዳቸው በተሰማ ጊዜ ሊቃውንቱ ሁሉ በዚህ በትንሽ ነገር የካህናት ስም በመጥፋቱ እጅግ አዘኑ፡፡ ኦርቶዶክሳዊት ሃይማኖታችንን የሚነቅፍ ጠላት ሲመጣብን በቅዱስ ማርቆስ ኃይል ፊት ለፊት ቀርበን እንከራከራለን፡፡ በተዝካር ቤት ስለ መስከር ግን ምንም ምላሽ የለንምና ጉባዔው በቶሎ ይሁንልን እያሉ ወደ እጨጌው ላኩ፡፡ እጨጌም ይህ ጉባዔ በሰኔ ፰ ቀን በእንጦጦ ራጉኤል *(እንተ ይእቲ ደብረ ኃይል)* እንዲሆን አዘዙ፡፡

የቀጠሮውም ቀን በደረሰ ጊዜ ሊቃውንቱ ሁሉ ተሰበሰቡ። ከእነዚሁም የዋነኞቹ ስም ከዚህ ቀጥሎ ያለው ነው። መልአከ ገነት እንግዳ፣ መልአከ ብርሃን ኃይሉ፣ መልአከ ፀሐይ ክንፉ፣ መልአከ ሰላም ምህርካ፣ መልአከ ኃይል ተስፋዬ፣ በትረያርክ ጎሹ፣ ቄስ አጼ ገብረ ሚካኤል፣ አቃቤ ሰዓት ዘወልደ ማርያም፣ ከነዚህም ጋራ በየአድባራቱ የብሉይና የሐዲስ መጻሕፍት የሚያስተምሩ ብዙ መምሕራን ነበሩ።

እነዚህም ሁሉ ቀን ቀን በጉባዔው ባንድነት እየዋሉ ማታ ማታ በየሰፈራቸው ይሔዱ ነበረ። እጨጌውም ለነዚህ ሁሉ ሊቃውንቶች በየሰፈራቸው ድርጐ ይልኩላቸው ነበሩ። በሰኔ ፲ ቀን ይህን ነገር ለመጨረስ ጉባዔው በተጀመረ ጊዜ መልአከ ኃይል ተስፋዬ እንደ አፈ ጉባዔ ሆነው ጉባዔ የሆነበትን ነገር ለመናገር ጀመሩ።

አባቶቼና ወንድሞቼ ሆይ፤ እንደኛ እንደ ኢትዮጵያ ካህናት የታደለ የለም። እነሆ በኦሪት እንደ ተጻፈ በብሉይ ዘመን የአሮን ልጆች ካህናት ከወንድሞቻቸው ጋር ርስት እንዳይካፈሉ ተከልክለው ነበሩ። ነገር ግን ሕዝቡ አሥራትና በኩራት እየሰጡዋቸው ለቤተ እግዚአብሔርም የሚገባውን መባና ስለት እየተካፈሉ መሥዋዕቱንም እየበሉ ይኖሩ ነበሩ።

ይህም ልማድ በዘመነ ብሉይ ከአሮን ጀምሮ እስከ ዛሬ ድረስ ከባሕር ማዶ ባሉት ካህናት ሁሉ ጸንቶ ይኖራል። ከባሕርም ማዶ ያሉ መንግሥቶች ሁሉ የተቻላቸውን ያህል ለቤተ ክርስቲያን ምጽዋት ይሰጣሉ እንጂ ለካህናት ርስት ጉልት አይሰጡም።

ነገር ግን አንዳንድ ክርስቲያኖች ልጅ የሌላቸው እንደ ሆነ ርስትና ጉልታቸውን በኑዛዜ ለቤተ ክርስቲያን እያወረሉ ይሞታሉ።

ቤተ ክርስቲያንም ከምእመናን የወረሰችው ርስትና ጉልት የሚገኘውን የምድሩን ፍሬ ለካህናት ቀለብና ልብስ፤ ለድኆች ልጆች ማስተማሪያ፤ ለድኆች ሽማግሎች መጦሪያ፤ ታደርገዋለች እንጂ

ለያንዳንዱ ካህን ርስት ጉልት አድርጋ አትሰጥም። ስለ ግብሩም ትልቁ ቆስጠንጢኖስ ብቻ ለቤተ ክርስቲያን የተሰጠ መሬት ግብሩ ለቤተ ክርስቲያን ይሁን ብሎ መርቆላት ነበረ እንጂ ከርሱ በኋላ የተነሡት ነገሥታት በግድ ግብር ይቀበሏታል። እነሆ አባቶቻችን ግብጻውያን በገንዘባቸው በገዙትና ምእመናን ባወረሱዋቸው በገዳመ አስቄጥስ፣ በገዳመ ጳኩሚስ፣ በገዳመ ጳውሊ፣ ይህንም በመሰለው በገዳም ርስትና ጉልት እስካሁን ለመንግሥት ግብር እየገበሩ ይኖራሉ።

አሁን ግን በመጀመሪያ እንደ ተናገርሁት ቃል በዚህ ዓለም እንደኛ እንደ ኢትዮጵያ ካህናት የታደለ የለም ያልሁበትን ነገር ገልጬ እነግራችኋለሁ።

በዓለም ላይ በየመንግሥቱ የሚኖሩ ካህናት ሁሉ ርስት ጉልት ስለ ሌላቸው ሥራቸውም ማስተማር ብቻ ስለ ሆነ ከምእመናን በሚያገኙት በምጽዋት ገንዘብ ብቻ በችግር ይኖራሉ።

እኛ ግን በብዙ ከመታደላችን የተነሣ እግዚአብሔር በቸርነቱ የኢትዮጵያን ነገሥታት ሁሉ የሞቱትን ነፍሳቸውን ይማር፤ ያሉትንም መንግሥታቸውን ጽኑ ሰላም ያድርግላቸውና የኢትዮጵያን ምድር ከሦስት ከፍለው አንዱን እጅ ለነጋሽ፤ ሁለተኛውን እጅ ለአንጋሽ፤ ሦስተኛውን እጅ ለቀዳሽ እያሉ የመንግሥቱንም ግብር እየፋቁ ለእኛ ለካህናቱ ለእያንዳንዳችን ርስት እያደረጉ ሰጡን። እነሆ ባለርስቱ ካህን ሲሞት ርስቱን ለወንድ ልጁና ለሴት ልጁ ወይም ለዘመዶቹ አውርሶ ይሞታል እንጂ ቤተ ክርስቲያን እንደ ፈቀዳት ለማድረግ አትችልም።

መሳፍንቱና መኳንንቱ እንኳ የእኛን የካህናቱን ኑሮ ወደው ርስትና ጉልታቸውን የቅስና፣ የዲቁና፣ የግብዝና፣ የደብተርነት፣ እያሉ በቤተ ክርስቲያን መዝገብ ያስጥፋሉ። ነገር ግን ስሙን ብቻ የቤተ ክርስቲያን ብለው ያስጥፉታል እንጂ ቤተ ክርስቲያን ከዚያ የምታገኘው ጥቅም እጅግ ጥቂት ነው። ስለዚህ ቤተ ክርስቲያን ትምህርት ቤት አቁማ የድኆችን ልጆች ለማስተማር የሚጦር ልጅ የሌላቸውን ሽማግሎች ለመጦር አትችልም።

ለቤተ ክርስቲያንም የተባለውን ርስትና ጉልት መኳንንትና እኛ ካህናቱ ተካፍለን ከያዝን በኋላ ደግሞ ለቤተ ክርስቲያን ተብሎ ከምእመናን የሚመጣውን ምጽዋት እኛው ካህናቱ እንካፈለዋለን። ስለዚህ ቤተ ክርስቲያን ለድኆቿ ምንም ትርፍ አታገኝም።

በዚህም ላይ ደግሞ ሰው ሲሞት ለተዝካሩ ጠጅና ጠላ አረቄ ደግሱ እያልን ስካር እንደ ዝሙት ኃጢአት መሆኑን እያወቅን አለልክ እየጠጣን በየመንገዱ እየወደቅን አላፊ አግዳሚው መሳለቂያ አድርጎን ቀረ።

እንግዲህ እኛ በተዝካር ቤት ጠጥተን ከሰከርን አትስከሩ ብለን ለማስተማር እንደምን እንችላለን።

አሁንም ተዝካር ማለት የሞተውን ሰው ከኩነኔ ለማዳን ነው እንጂ ካህናትን ለማስከር አይደለምና ከእንግዲህ ወዲህ ተዝካር ሁሉ በገንዘብ ስጦታ ቢሆን ካህናትም ወደ ተዝካር ቤት ባይሔዱ ይሻላል። ካህናቱም የተዝካሩን ገንዘብ እየተቀበሉና እያጠራቀሙ ከተካፈሉ በኋላ ጠጅም ሥጋም ቢፈልጉ የወደዱትን እየገዙ በየቤታቸው ከሚስቶቻቸውና ከልጆቻቸው ጋራ ይጠቀሙበት። ይህም የእኔ አሳብ የሁላችሁ አሳብ እንዲሆን ተስፋ በማድረግ አመለክታችኋለሁ ብለው ነገራቸውን ጨረሱ።

ከዚህ ቀጥሎ መልአከ ሰላም ምህርካ ተነሥተው አባቶቼ ሆይ፤ መልአከ ኃይል ተስፋዬ የተናገሩት ነገር ሁሉም መልካም ነው። ካህናትም ከመንግሥት ርስት ጉልት ስለ ተቀበሉ የዕለት ምግብ አይቸግራቸውምና ወደ ተዝካር ቤት ባይሔዱ ጉዳት የለባቸውም።

ነገር ግን የዕለት ምግብ የሌላቸው እኩሉ እየለመኑ እየበሉ በቤተ ክርስቲያን የሚማሩ፤ እኩሉም አካላቸው የጐደለ ሠርቶ ለመብላት የማይችሉ፤ እኩሉም የሚጦር ልጅ የሌላቸው ሽማግሎች በያገሩ እንደሚኖሩ ታውቃላችሁ። እንግዲህ እነዚህ በተዝካርና በድግስ ቤት ሔደው እንጀራ ካልበሉ ጠላ ካልጠጡ እንደምን ይኖራሉ? ብለው ጠየቁ።

መልአከ ብርሃን ኃይሉም እንዲህ ብለው መለሱ፤ አባቱ እናቱ ወይም ዘመዱ የሞተበት ሰው ፍታቱን አስፈትቶ ለካህናቱ ያገኘውን

ያህል ገንዘብ ይስጥ። ለነዳያን ግን በመጠኑ ድግስ ደግሶ የነፍስ አባቱን አቁሞ እያበላ የማያሰክር መጠጥም ያጠጣቸው።

ጌታችን በወንጌል *ወአንተሰ ሶበ ትገብር በዓለ ኢትጸውዕ አዕርክቲከ፤ ወማኅፈረከ፤ ወአዝማዲከ፤ ወጎረከ፤ ወአብዕልተ፤ ከመ ይጸውዑከ። አላ ጸውዕ ነዳያነ ወምስኪናነ* ብሎ የለምን። ለነዳያኑ እንደ ጌታችን ቃል ማድረግ ነው እንጂ ምንም የሚያስቸግር ነገር የለበትም ብለው ጨረሱ።

ቀጥሎ መልአከ ገነት እንግዳ ተነሥተው መልአከ ብርሃን ኃይሉ የተናገሩት ነገር እጅግ መልካም ነው። ነገር ግን በሀገራችን በኢትዮጵያ የሕዝቡ ብልጥግና አሁንም ለጊዜው በእህልና በከብት ነው እንጂ የወርቅና የብር ብልጥግና በብዙ እንደ ሌለ የታወቀ ነው። አሁን ተዝካር በገንዘብ ይሁን ስንል ጊዜ ሕዝቡ ይቸገሩ የለምን? እንደምን ይሆናል? ብለው ጠየቁ። መልአከ ፀሐይ ክንፉም እንዴህ ብለው መለሱ፤ ምነው ትንሹን ነገር ትልቅ ታደርጉታላችሁ። ጌታችን በቤተ መቅደስ አጠገብ ተቀምጦ ሲያስተምር ብዙ ባለጠጎች እየመጡ ብዙ የወርቅና የብር መባ አገቡ። በኋላ ግን ሴት መጥታ ሁለት የነሐስ ቤሳ መባ አገባች።

በዚያ ጊዜ ጌታችን ብዙ ወርቅ ካገቡት ከባለጠጎቹ ይልቅ ሁለት ቤሳ ያገባችውን ድኃይቱን አመስግኖዋት የለምን።

አሁንም ገንዘብ ያለው ሰው እንደ ተቻለው ገንዘብ እየሰጠ ያስፈታ። ገንዘብ የሌለው ግን በቤቱ ያገኘውን እህልም ከብትም ቢሆን እያስገመተ ወይም እየሸጠ ይስጥ። በጭራሽም ገንዘብም፣ እህልም፣ ከብትም የሌለው ሰው ስለ ክርስቲያንነቱ ያለ ገንዘብ ይፈታ ብለው ተናገሩ። ይህንም ቃል በጉባዔው የተሰበሰቡት ሊቃውንቶች ሁሉ በደስታ ተቀብለው ተስማሙበት።

ከዚህም በኋላ ለልጅ ልጅ ምስክር እንዲሆን ብለው የተቀበሉትንና የተስማሙበትን የጉባዔውን ቃል ጽፈው አትመው በየገዳማቱና በየአድባራቱ እንዲቀመጥ አደረጉ።

ይህም ሁሉ ከሆነ በኋላ ዓቃቤ ሰዓት ዘወልደ ማርያም ተነሥተው አባቶቼና ወንድሞቼ ሆይ፤ እርጥቡ ሬሳ ደረቁን አስነሣ፤ የሚባል ተረት ዛሬ ሊደርስ ነው። ነገሩማ ከተጀመረ በቤተ ክርስቲያናችን ውስጥ በስሕተት ገብቶ ልማድ ሆኖ የሚኖር ብዙ ነገር ያለ አይደለምን። አሁንም እግዚአብሔር በፈቃዱ ከሰበሰበን ዘንድ ይህን በስሕተት ገብቶ ልማድ ሆኖ የኖረውን ሁሉ ተማክረን ብናሻሽለው አይሻልምን ብለው ተናገሩ።

ጉባዔውም ይህን ነገር በሰሙ ጊዜ ነገሩን ያስታውቁንና የሚቻል ቢሆን ዛሬውኑ እንጨርሳለን። የማይቻል ቢሆን ግን ለሁለተኛው ዓመት ተቃጥረን እንለያያለን አሏቸው። ዓቃቤ ሰዓትም ነገሩን ጀመሩ።

መጀመሪያ ነገር፤ ከእኛ ከካህናቱ ወገን አንዳንዱ *ብእሲ ወብእሲት አሐዱ አካል። ዘእግዚአብሔር አስተጻመረ ሰብእ ኢይፍልጥ* ተብሎ የተጻፈውን የመጽሐፍ ቃል እያወቁ ሚስቶቻቸውን እየፈቱ ሌላይቱን እያገቡ ይኖራሉ። ከእንግዲህ ወዲህ ግን ካህን የሆነ ሰው ሚስቱ በዝሙት ካልተጠረጠረችና ካልተመሰከረባት በቀር፤ የፈታ እንደ ሆነ ካህን ተብሎ እንዳይጠራ፤ በቤተ ክርስቲያንም ገብቶ የክህነት ሥራ እንዳይሠራ ቢከለከል መልካም ነው። ሚስቱ የሞተችበት ግን ብቻውን ለመኖር የማይቻለው ቢሆን ያግባ።

ሁለተኛ ነገር፤ ለቅስና የሚመረጥ ሰው የብሉይና የሐዲስን መጻሕፍት የተማረ ይሁን። ይህም ባይሆን አራቱን ወንጌል አንብቦ የማይተረጉም ቅስና አይሾም የተባለውን የመጽሐፍ ቃል እያወቁ ቀሳውስቶቻችን የብሉይና የሐዲስ መጻሕፍት ማወቃቸው ይቅርና ስተካክለው ንባብ ማንበብ አይችሉም። ከእንግዲህ ወዲህ ግን ግዕዝ ቋንቋ ያልተማረ ሰው ቅስና እንዳይሾም ቢከለከል መልካም ነው።

ሦስተኛ ነገር፤ በቤተ ክርስቲያን ላይ አለቃ የሚሆን ሰው ሁሉ የግዕዝ ቋንቋ ካልተማረ፤ በተክሊልና በቁርባን ከሚስቱ ጸንቶ ካልኖረ የአለቅነት ሹመት እንዳይሾም ቢከለከል መልካም ነው።

አራተኛ ነገር፤ ገንዘብ ሰጥቶ ዲቁና ወይም ቅስና የተቀበለ ሰጭውም ተቀባዩም ውጉዝ ነው ብለው ሐዋርያት አውግዘዋልና

ከእንግዲህ ወዲህ የዲቁና ወይም የቅስና ሹመት በገንዘብ እንዳይሆን ቢከለከል መልካም ነው።

አምስተኛ ነገር፤ *ኢታድልዉ ለገጸ ሰብእ* የተባለውን እያወቅን ድኃ ሲሞት አጭር ፍታት፤ ባለጠጋ ሲሞት ረጅም ፍታት እናደርጋለንና ከእንግዲህ ወዲህ ክርስቲያን ለሆነ ሰው ሁሉ ፍታቱ ትክክል ቢሆን መልካም ነው።

ስድስተኛ ነገር፤ የታመመ ሰው ወይም ያልታመመ ሰው ሥጋ ወደሙ አቀብሉኝ ባለ ጊዜ እርሱ በፈቃዱ ለቤተ ክርስቲያን ብሎ ምጽዋት ካልሰጠ በቀር በግድ የአቁራቢ ገንዘብ መቀበል ቢቀር መልካም ነው።

ሰባተኛ ነገር፤ ከቀሳውስቱና ከዲያቆናቱ፤ ከደብተሮቹም ሚስት ሲያገቡ ብዙዎቹ ተክሊልና ቁርባን አይደረግላቸውምና ከእንግዲህ ወዲህ የቤተ ክርስቲያን ወገኖች ሁሉ በተክሊልና በቁርባን ቢጋቡ መልካም ነው።

ስምንተኛ ነገር፤ ታቦት ማለት የእግዚአብሔር ቃል የተጻፈበት ሥጋ ወደሙ የሚቀመጥበት ነው። ነገር ግን ቄሱ፣ ወይም ዲያቆኑ በኃጢአት በወደቀ ጊዜ ታቦቱ ረከሰ እየተባለ እንደ ገና ይባረካል። ይልቁንም ቀሳውስቱ አነጋገር ካለማወቃቸው የተነሣ ሥላሴ ረከሱ፤ ማርያም ረከሰች፤ ሚካኤል ረከሰ፤ ጊዮርጊስ ረከሰ እያሉ በመናገራቸው ለመስማት እንኳ እጅግ ይከብዳልና ከእንግዲህ ወዲህ ታቦት ረከሰ ማለት ቢቀር መልካም ነው።

ዘጠነኛ ነገር፤ የቤተ ክርስቲያን ቋንቋችን ግዕዝ ስለ ሆነ እንኳን ሕዝቡ ቀሳውስቱ ምሥጢሩን አያውቁትም። ይልቁንም ሕዝቡ ሁሉ በቅዳሴ ጊዜ ታጥቀው ቆመው ከጌታችን መከራ ወይም በመልካም ሥራ የሚገኘው ከመንግሥተ ሰማይ ምሥጢር ወይም በክፉ ሥራ ከሚመጣው ከገሃነም ኩነኔ አንዲት ቃል ሳይሰሙ የመምሬ እገሌ ድምጡ ማለፊያ ነው፤ የመምሬ እገሌ ድምጡ መጥፎ ነው በማለት ብቻ ይለያዩሉና ከእንግዲህ ወዲህ በቅዳሴ ላይ ወንጌል በተነበበ ጊዜ ቢሆን

ቄሱ ባይሆንም ከሊቃውንቱ አንዱ ወንጌሉን በአማርኛ ቋንቋ እየተረጐመ ለሕዝቡ ቢያሰማቸው መልካም ነው።

የቀረውን ትንንሹ ስሕተት ብዙ ነው። ነገር ግን ዋነኞቹ ስሕተቶች እነዚህ ከዚህ በላይ የተነገሩ ናቸው። ኃጢአትም ሲለመድ ጽድቅ ይሆናል ተብሎ እንደ ተጻፈ፤ እኛም እነዚህን ሁሉ ስሕተቶች እንደ ጽድቅ አድርገን ብዙ ዘመን አሣለፍን። አሁንም ይህን ሁሉ እያሻሻልን ብንጨርስ መልካም መሆኑን ለአባቶቼና ለወንድሞቼ አመለክታለሁ ብለው ነገራቸውን ጨረሱ።

ጉባዔውም ዓቃቤ ሰዓት ዘወልደ ማርያም የተናገሩትን በሰማ ጊዜ እስካሁን ድረስ ይህን ነገር ደፍሮ የሚናገረው ሰው ባይገኝ ነው እንጂ የስሕተት ሥራ መሆኑን የየሁላችን ልብ ያውቀዋል። አሁንም እግዚአብሔር ዓወቀን ምክንያት አድርጐ ይህን ሁሉ ለመነጋገር ካበቃን ዛሬ ክረምቱ እየገፋ ስለ ሔደ በሩቅ ሀገር ለሚመጡት ሊቃውንቶች ውኃ ይሞላባቸዋልና በሌላ ጊዜ እንዳሁኑ ጉባዔ ተደርጐ ነገሩን እንጨርሳለን። ሊቃውንቱም በየቤታቸው ነገሩን ሲያወጡና ሲያወርዱ ይክረሙ ብለው በሚመጣው ዓመት ለኅዳር ፰ ቀን ተቃጥረው ተለያዩ።

ምዕራፍ ፳

ዓወቀ በአባቱ መቃብር ላይ ጥርብ ድንጋይ ስለ ማቆሙ

ዓወቀ ከፓሪስ ከተመለሰ ጀምሮ በየጊዜው አንዳንድ ሁከት ያገኘው ነበር እንጂ ፍጹም የሆነ የደስታ ጊዜ አልነበረውምና በአባቱ ተዝካር ነገር የተነሣውን ጭቅጭቅ ከጨረሰ በኋላ ደግሞ እንደ ገና ዘመዶቹ ተሰብስበው መጥተው አቶ እንደ ልቡን ያህል አባት ሞተው ላርባቸው አንድ ጋን ጠላ እንኳ ሳታስጠምቅ ቀረህ። አሁን ደግሞ በመቃብራቸው ላይ አንድ ጐጆ ማቆም አቅቶህ በበጋ ፀሐይ፤ በክረምት ዝናም እያስደበደብሃቸው ትኖራለህ። አቶ እንደ ልቡ አንተን ከመውለድ መካን ሆነው ቢቀሩ ይሻላቸው ነበረ። አሁንም የሰው ሁሉ መሳቂያ እንዳትሆን እንደ ምንም ብለህ አንድ የመቃብር ቤት ሥራላቸው አሉት።

ዓወቀ ግን የዘመዶቹን ምክር ተወና ወደ ደንጊያ ጠራቢዎች ሰፈር ሔዶ ርዝመቱ አንድ ሜትር ተኩል ስፋቱ ፹ ሣንቲም የሆነ ደንጊያ በላዩም የመስቀል ምልክት ያለበት ለማስጠረብ ተዋዋለ። ደንጊያውም ተጠርቦ ከተጨረሰ በኋላ አቶ እንደ ልቡ የተወለዱበትና የሞቱበትን ቀኑን፣ ወሩን፣ ዓመተ ምሕረቱን በደንጊያው ላይ አስቀርጾ ወስዶ በአባቱ መቃብር ላይ አቆመው።

መምሬ ሰባጋዲስም አንድ ቀን በቤተ ክርስቲያን ጓሮ ሲያልፉ ባቶ እንደ ልቡ መቃብር ላይ የተጠረበ ነጭ ደንጋይ አዩና ቀርበው ቢመለከቱት አቶ እንደ ልቡ በዚህ ቀን ተወለዱ፤ በዚህ ቀን ሞቱ የሚል ጽሕፈት ያለበት ደንጊያ ሆኖ አገኙት። ከዚህ በኋላ እየተቆጡና እያጉረመረሙ ወደ ዓወቀ ቤት ሔዱ።

ዓወቀም መምሬ ሰባጋዲስ ሲመጡ ገና በሩቅ ባያቸው ጊዜ ነጭ ደንጊያ አስጠርቦ በአባቱ መቃብር ላይ ስለ ማቆሙ ሊያመሰግኑት የመጡ መስሎት በደስታ ተቀበላቸው። መምሬ ሰባጋዲስ ግን ገና ሰላምታ ሳይሰጡት ዓወቀ መቼስ አንተ የማታመጣው ነገር የለን። አምስት ሽክም እንጨት፤ አምስት ሽክም ሣር አቅርበህ አንድ ጐጆ ማቆም ቸገረህና ባባትህ መቃብር ላይ ደንጊያ አቆምህበትን አሉት።

ዓወቀ በአባቱ መቃብር ላይ ጥርብ ደንጊያ በማቆሙ
መምሬ ሰባጋዲስ እንደ ተቆጡ፡፡

ዓወቀም ይህን በሰማ ጊዜ አባቴ ሆይ፤ በሆነው ባልሆነው ነገር ለምን ያስቸግሩኛል፡፡ በአባቴ መቃብር ላይ ቤት ብሠራ ከእንግዴህ ወዲህ አባቴ ተነሥተው አይበሉበት፤ አይጠጡበት፤ ተድላ ደስታ አያደርጉበት፤ ከዘመድና ከወዳጅ ጋር አይጫወቱበት፤ ለስማቸው መታሰቢያ እንደ ሆነ ያቆምሁት ደንጊያ እስከ ሺህ ዓመት ሳይጠፋ ይቆያል፡፡ የእንጨትና የሣር ጐጆ ባቆምበት ግን ባሙቱ አርጅቶ ይወድቃል፡፡ ቤት ብሠራላቸው ትርፉ ምንድነው፤ ያውስ ቢሆን የእኔ አባት ንጉሥ ወይም ጳጳስ አይደሉም፡፡ ደግሞም ብዙ ገንዘብ አላወረሱኝም እንጂ ብዙ ገንዘብ አውርሰውኝ በሆነ በኖራና ባሸዋ መልካም የመቃብር ቤት በሠራሁላቸው ነበር፡፡ ነገር ግን ያወረሱኝ ገንዘብ ጥቂት ስለ ሆነ ከችግሬ አይተርፈኝም፡፡ ቢተርፈኝም እንኳ ለድኃ እመጸውትላቸዋለሁ እንጂ የመቃብር ቤት አልሠራም አላቸው፡፡

መምሬ ሰባጋዲስም ስለ አባትህ ነገር ከእንግዴህ ወዲህ ከአንተ ጋራ የምነጋገረው ነገር የለኝም ብለው ተቆጥተው ሔዱ፡፡ ቢሆንም

ዓወቀ የሚነግራቸው ነገር ሁሉ ወደ ልብ የሚገባ ስለ ሆነ ቁጣቸው ካንገት በላይ ነበርና አንዳንድ ቀን እየመጡ መጠየቃቸው አልቀረም፡፡

ምዕራፍ ፲

ዓወቀ ዘመዶቹ ያጩለትን ሚስት አላገባም ስለ ማለቱ

ዓወቀ አባቱ ከሞቱ በኋላ በተጉለት ብዙ ዓመት ተቀመጠ፡፡ እርሱ አሳቡ በአዲስ አበባ ለመኖር ነበረ፡፡ ነገር ግን ኑሮው ሁሉ ከሀገሩ ሕዝብ ልማድ ልዩ ስለ ሆነ ያገሩንም ልማድ እንዳይከተል ዕውቀቱና ትምህርቱ ስለ አስቸገረው ትልቅ ሥጋት ሆነበት፡፡ ሚስትም ለማግባት ፈቃዱ ሆኖ ሳለ ኑሮው በደስታ ስላልሆነ አሳቡን ለመፈጸም አልቻለም፡፡

ዘመዶቹም ምንም በየትንንሹ ነገር ቢቀያየሙ ሥጋቸው ነውና ብቻውን እንዳይኖር ብለው ሚስት ሊያጩለት አሰቡ፡፡ እንደ ልማዳቸውም ከርሱ ባይማከሩና ሳያስፈቅዱ ያቶ በፈቃዱን ልጅ አጩለት፡፡ ከብዙ ቀንም በኋላ ዘመዶቹ ሁሉ ተሰብስበው መጥተው አባትህ ሞቱ፤ አንተ ብቻህን ቀረህ፡፡ አሁንም ዘር እንዳይጠፋ ብለን ሚስት አጭተንልሃልና ነገሩን እንድትሰማው ብለን ነው፡፡

በፊትም ነገሩን ማስታወቃችን አንተ ከፓሪስ ከተመለስህ ወዲህ አመልህ ተለውጦአልና ብንፈራህ ነው እንጂ እንደ ሀገራችን ልማድ ቢሆን የሠርጉለት ብቻ ተነግሣ ብለን እንወስድህ ነበር አሉት፡፡

ዓወቀም ይህን በሰማ ጊዜ በዘመዶቹ አሳብ እጅግ አድርጎ ተደነቀ፡፡ እንዲህም ብሎ መለሰላቸው፤ ዘመዶቼ ሆይ፤ እኔ የማገባት ሴት መልኳን ሳላይ፤ ጠባይዋንና እውቀቷን ሳልመረምር፤ የማገባት ይመስላችኋልን? እርሷስ መልኬን ሳታይ፤ ጠባዬንና እውቀቴን ሳትመረምር፤ እኔን ባል አድርጋ ለመኖር የምትችል ይመስላችኋል? የናንተ ዓይን ለእኛ ምናችን ነው? መልክ ለመልክ ሳንተያይ፤ ጠባይ ለጠባይ ሳንመራመር ከተጋባን በኋላ በመካከላችን ጠብ የተነሳ እንደ ሆነ እንደምን እንሆናለን አላቸው፡፡

እነርሱም እንዴህ ብለው መለሱ፤ ጠብ የተነሣ እንደ ሆነ አንተ ምን አስፈራህ፡፡ ብትሆንህ ታኖራታለህ፤ ባትሆንህ ግን እጅዋን

ይዞህ መንጭቀህ ታስወጣታለህ፡፡ ላንተ ለእንደ ልቡ ልጅ ሴት ትጠፋ ይመስልሃልን፡፡ እንዲያውስ በየሳምንቱ አንዲቱን እየፈታህ ሌላይቱን ብታገባ ማን ይከለክልሃል አሉት፡፡

ዓወቀም ይህን በሰማ ጊዜ እጅግ አድርጐ ሳቀባቸው፡፡ እንጴህም ብሎ መለሰላቸው፤ ዘመዶቼ ሆይ፤ ጥንቱም የፈራሁት ይህንኑ አሳባችሁን ነበር፡፡ ማንም ቢሆን ሚስት ካገባ በኋላ ከሞት በቀር የሚለየው የለም፡፡ ባልና ሚስት ሁለቱ ተዋደው ከተጋቡ በኋላ ተቻችለው ይኖራሉ እንጂ መፋታት አልተፈቀደላቸውም፡፡ ስለዚህ መልኳን አይቼ፤ ጠባይዋንና እውቀቷን መርምሬ እወድሃለሁ እወድሻለሁ ከተባባልን በኋላ በተክሊልና በቁርባን አገባለሁ እንጂ ምንም ቢሆን እናንተ ያጫችሁልኝን ሴት አላገባም ብሎ ቁርጥ ነገር ነገራቸው፡፡

መልኳን ሳላይ፤ ጠባይዋንና እውቀቷን ሳልመረምር አላገባም የምትለን የምታገባት ሴት ፈት ናትን፤ ወይስ ልጃገረድ ናት፡፡ ፈት ሴት ታገባ እንደ ሆነ በእርግጥ ለማማረጥ ትችላለህ፡፡ ልጃገረድ እንደ ሆነችማ እወድሃለሁ ማለቷ ቀርቶ ቀና ብላ እንኳ ፊትህን ለማየት ትፈራ የለምን፡፡ ብትደፍር እንኳ አባትና እናቴን ጠይቅ፤ እኔ አላውቅም ትልሃለች እንጂ ሌላ ምላሽ አትሰጥህም አሉት፡፡ ዓወቀም መለሰ፤ እኔም አባትና እናቴ ያውቃሉ የምትለውን ለማግባት አልፈልግም፡፡ ነገር ግን *ብእሲ ወብእሲት ለሓዱ ለካል፡፡ ዘእግዚአብሔር አስተጻመረ ሰብእ ኢይፍልጥ* የሚለውን ቃል የተማረች፤ ይህንም ለመናገር የማትፈራውን ሴት ፈልጌ አገባለሁ አላቸው፡፡

ዘመዶቹም ይህን በሰሙ ጊዜ ጥንቱንም ጥፋተኞቹ እኛ ነን፡፡ ይህን የፈረንጅ ጥብቆ መልበስ ከጀመርህ ወዲህ ዘመዶችህን ችላ እንዳልኸን ልባችን እያወቀ ላንተ ሚስት ማጨታችን ቅጣት ይገባናል፡፡ አሁንም በዚህች በታጨችው ልጅ የመጣውን ነገር እኛ እንደ ገባን እንወጣለን፡፡ አንተም የፈቀድኸውን አድርግ ብለው እየተቆጡ በየቤታቸው ገቡ፡፡

በማግሥቱም ተሰብስበው እንግዴህ እንዴት እናድርግ፡፡ ያቶ በፈቃዱንስ ፊት እንዴት አድርገን ነው የምናየው ይባባሉ ጀመር፡፡ ከመካከላቸውም አንዱ ተነሥቶ አይዟችሁ ምንም አትፍሩ፡፡ አቶ በፈቃዱ ደግ ሰው ናቸው፡፡ ጥንቱንም ቢሆን የኛን ዝምድና ፈልገው እሺ አሉን እንጂ እንኳን ልጃቸውን ዘመዳቸውንም ቢሆን ለዚህ ለጥብቆ ለባሽ አይሰጡትም ነበረ፡፡ አሁንም እንዲሁ ባንድነት ሆነን ነገሩን ሁሉ ከስር እስከ ጫፉ እንንገራቸው አላቸው፡፡ ከዚህም በኋላ ባንድነት ሆነው ወደ አቶ በፈቃዱ ቤት ሔዱ፡፡ አቶ በፈቃዱም ገና በሩቅ ባያቸው ጊዜ ተመካክረው የሠርጉን ቀን ለመቁረጥ የመጡ መስሎት ደስ አለው፡፡ ወደ ቤትም በገቡ ጊዜ ሁሉም ደንጊያ እየተሸከሙ በእግሩ ላይ እየወደቁ ማረን ማረን አሉት፡፡

አቶ በፈቃዱም ደነገጠና እባካችሁ አስቀድማችሁ ነገሩን ንገሩኝ፡፡ ነገሩን ከሰማሁት በኋላ ምላሹን እነግራችኋለሁ አላቸው፡፡ እነርሱም ከስር እስከ ጫፉ ሲነግሩት ጀመሩ፡፡ አቶ እንደ ልቡ በትጉለት አውራጃ የታወቁና የከበሩ ሰው እንደ ነበሩ አንተም ራስህ ታውቃለህ፡፡ ነገር ግን ይህ ዓወቀ የሚባለው ልጃቸው በልጅነቱ ኮብልሎ ወደ ፓሪስ ሔዶ ነበረና ከዚያ ሲመለስ ዓመሉና ጠባዩ ሁሉ ተለዋውጦ አገኘነው፡፡ አቶ እንደ ልቡም ከቶ ልጄ ምን ሆነብኝ ይሆን እያሉ ሲጨነቁ በድንገት ታመሙና ሞቱ፡፡ ውቃቢህ ያጥፋን፤ የሞቱ ለት የከት ልብሱን ለብሶ፤ የእጥላስ ቁራጭ መሳይ በክንዱ ላይ ለጥፎ ዓይኑን በመሐረም እየጠራረገ ሲቀልድ ዋለ፡፡ ላርባቸውም አንድ ጋን ጠላ እንኳ ሳያስጠምቅ ብር እያፈሰ ለድኆች ሲሰጥ ዋለ፡፡ በመቃብራቸውም ላይ አንድ ጕጆ ማቆም አቅቶት አንድ ደንጊያ አስጠርቦ አቁሞበታል፡፡

አሁን ደግሞ እኛ ምንም ቢሆን ሥጋው ሥጋችን ነው፤ ደሙ ደማችን ነው፤ ብለን ያንተን ልጅ አጭተን እግባ ብንለው አስቀድሞ መልኳን ያላየኋትን፤ ጠባይዋንና እውቀቷን ያልመረመርኋትን ሴት አላገባም ብሎ አሳፍሮ ሰደደን፡፡ ያውም በተክሊልና በቁርባን ካልሆነ ሚስት አላገባም ብሎ መለሰልን፡፡ እኛም ይህን ሁሉ ነገር ከሰማን በኋላ

እንደ ፈቃድህ ሁን ብለን ትተነው ሔድን። ስለዚህ በደፈርንህ ይቅርታ አድርግልን ብለን መጥተንብሃል አሉት።

ያወቀ ዘመዶች በአቶ በፈቃዱ ፊት ወድቀው ይቅርታ ሲለምኑ።

አቶ በፈቃዱም ይህን በሰማ ጊዜ እኔ ሌላ ትልቅ ነገር መስሎኝ ተጨንቄ ነበረ እንጂ ይህማ እጅግ ትንሽ አይደለምን። እርሱ የኔን ልጅ ባያገባ ጉዳቱ ለራሱ ነው እንጂ የኔ ልጅ ባል አጥታ የምትኖር መሰለውን። ደግሞስ በተክሊልና በቁርባን ካልሆነ አላገባም ማለቱ የኔ ልጅ እኔ እስታለሁ ድረስ ቀይና ጥቁሩን እያማረጠች ስታገባ ትኖራለች

እንጂ ባንድ በርሱ ብቻ ታስራ ልትኖር ነውን። እናንተ ግን በዚህ ነገር ምንም አትዘኑ። በዚህም ምክንያት ወዳጅነታችን የሚቀር መስሏችሁ አትፍሩ አላቸው።

እነርሱም ይህን ነገር ካቶ በፈቃዱ ቃል ሰምተው ከተሰነባበቱ በኋላ እንግዲህ ለዘመድ ማሰብ እርም ነው እያሉ ዓወቀን እያሙ ወደ ቤታቸው ተመለሱ።

ምዕራፍ ፯

ዓወቀ ራሱ የመረጣትን ሚስት አጭቶ ስለ ማግባቱ

ዓወቀ በማናቸውም ምክንያት ስለ ተበሳጨ ወደ ፓሪስ እንዳይመለስ ያባቱ ቤት መፍረሱ ሆነ። አለሚስትም እንዳይቀመጥ ሕይወቱን ብቻውን ለመጨረስ የማይቻለው ሆነ። ስለዚህ ዘመዶቼ ሀይ ሀይ ብለው አዳፍረው የማትስማማኝን ሚስት ያጋቡኝ እንደ ሆነ ፀፀት ይሆንብኛል ብሎ ሚስት ለመፈለግ ከተጉለት ወደ አዲስ አበባ ወረደ። በአዲስ አበባም ከቀበና እስከ ጉለሌ እየዞረ የተማረችና የሠለጠነች፤ መልኪ ያማረ ሴት ይፈልግ ጀመረ። ከብዙ ቀንም በኋላ እንደ አሳቡ መልኳ ያማረ፤ ጠባይዋና እውቀቷ የተመረመረ፤ በትምሕርት ቤት ያደገች አንዲት ልጅአገረድ አገኘና ከርሷ ጋራ ቃል ለቃል ተነጋግሮ በምሥጢር ተማምሎ ሲጨርስ ለአባትና ለእናትዋ አስታወቀ። አባትና እናትዋም ፈቃድዋን ቢጠይቋት አዎን እርሱን አገባለሁ፤ ብላ ሳታፍር ሳትፈራ መለሰችላቸው።

ከዚህም በኋላ ዓወቀ የጋብቻውን ቀን ተቃጥሮ ወደ ተጉለት ተመለሰ። የጋብቻውም ቀን በደረሰ ጊዜ ዓወቀ ድግስ ደግሱልኝ፤ ድንኳን ትክለሉኝ ብሎ ለማንም አልነገረም።

ነገር ግን በቤቱ ያገኘውን ያህል እስናዱ ብሎ እርሱና አምስቱ ባልንጀሮቹ ብቻ ወደ አዲስ አበባ ወረዱ። አዲስ አበባም ቅዳሚት ማታ ገቡ። እሁድ ከሌሊቱ በ፲ ሰዓት ወደ ቅዱስ ጊዮርጊስ ቤተ ክርስቲያን

ሔዱ። ሚስቱም እንዲሁ ሁለት ባልንጀሮቿንና አባት እናቷን ቤተዘመዶቿንም አስከትላ መጣች።

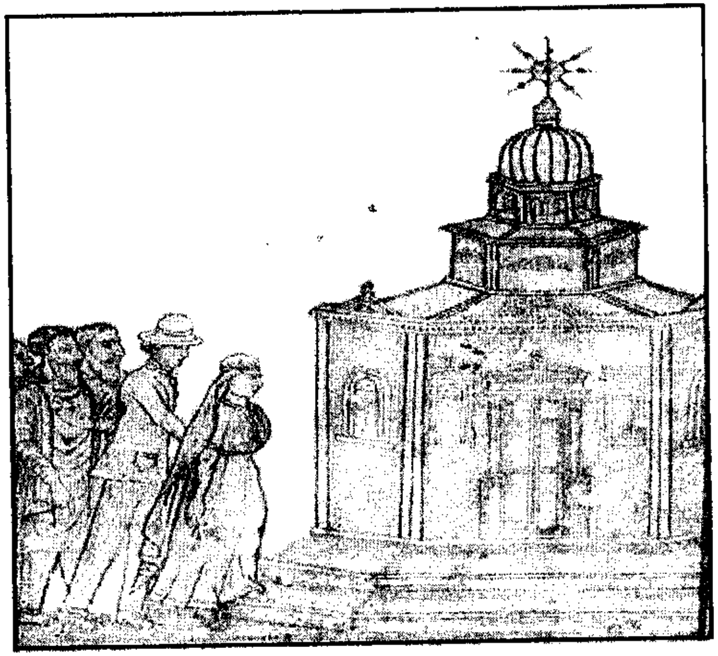

ዓወቀ የተክሊል ሥርዓት ለማድረስ ከሚስቱ ጋራ
ወደ ቤተ ክርስቲያን ሲሔድ።

ካህናቱም ተክሊሉን አድርሰው፤ ቅዳሴ ቀድሰው፤ ሥጋ ወደሙ አቀበሏቸው። ከዚህም በኋላ የሠርግ ልብሳቸውን እንደ ለበሱ ወደ ሠርጉ ቤት ሔዱ። በሠርጉም ቤት ከወዳጆቻቸው ጋራ ተቀምጠው እስቲ ጸግቡ በሉ፤ እስቲረኩም ጠጡ። በማግሥቱ ሰኞ ጧት ተነሥተው ወደ ተጉለት ጉዞ ጀመሩ።

የዓወቀም ዘመዶች ተሰብስበው እንግዲህ እንዴት እናድርግ። ምንስ እርሱ ቢጠላን ያቶ እንደ ልቡ ልጅ አይደለምን። እርሱ ሚስት ሲያገባ እኛ በየቤታችን ብንቀር የሰማ ሰው ዓወቀ በፓሪስ ኖሮ ስለ መጣ

እንደ ባዕድ አድርገው ሚስት ሲያገባ ወደ ቤቱ ሳይሔዱ ቀሩ ብሎ በእኛ ይፈረዳል እንጂ እርሱ እኛን ማስቀየሙን የሚያውቅልን የለም። በያገሩም እየዞርን እንዲህ አደረገን እያልን የርሱን ክፋት ለየሰው ሁሉ ለመናገር አይቻለንም። እሁንም ከሰው አፍ እንድንድን እየሔድን እንመለስ ብለው መከሩ። ወደ ዓወቀ ቤትም በደረሱ ጊዜ ወደ ዳስ እንዳይገቡ ዳስ አልተጣለም፤ ወደ ድንኳንም እንዳይገቡ ድንኳን አልተተከለምና እንዲያው በደጅ ቆመው ጉድ ሲሉ ቆዩ። ወዲያው ከአዲስ አበባ በተነሣ በአራተኛው ቀን በ፱ ሰዓት ሚስቱን ይዞ አባቱ ቤት ደረሰ። በቤቱም የተገኘውን ያህል ምግብም መጠጥም አቅርቡ ብሎ አዘዘ። ቤተ ዘመዱም ሠርገኞችም ሁሉም ባንድነት በአዳራሽ ተቀመጡ።

ሁሉም በልክ በልተው፤ በልክ ጠጥተው፤ ከጠገቡ በኋላ ሽማግሎች እየተነሡ አንተን እንደ አብርሐም፣ እንደ ይስሐቅ፣ እንደ ያዕቆብ፣ ያድርግህ። አንችንም እንደ ሣራ፣ እንደ ርብቃ፣ እንደ ልያ፣ ያድርግሽ። ውለዱ፤ ክበዱ፤ ብለው መረቁ።

ዓወቀም ከራት በኋላ የቅርብ ዘመዱን አሰናበተ። የሩቅ የሩቁን ግን በአዳራሹ ውስጥ ምንጣፍ አስነጥፎ እንግዲህ ብትተኙም ብትጫወቱም እንደ ፈቃዳችሁ ሁኑ ብሎ ሚስቱን ይዞ ወደ እልፍኙ ሔደ። ዘመዶቹም ይህ የጋብቻው ነገር እንግዳ ስለ ሆነባቸው ፈዝዘው ቆይተው ነበረና ዓወቀ ወደ እልፍኙ ከሔደ በኋላ አዛዡን ጠርተው ቢጎድልህም ይግደልህ አንድ ጋን ጠላ ስጠንና እንጠጣ አሉት። እርሱም ሲፈራ ሲቸር አንድ ጋን ጠላ ሰጣቸው።

አንዳንድ ዋንጫ ጠላ ከጠጡ በኋላ ግን የዓወቀ የእናቱ እኅት እክስቱ ብቅሉ ወደ ራስዋ ሲወጣ ጊዜ ተነሣችና ያቶ እንደ ልቡ ልጅ ሚስት ሲያገባ ዘመድ እንደ ሌለው እንደ ድኃ ሠርግ መሆኑ ስለ ምን ነው። በሉ እጃችሁን እውጡና አጨብጭቡ። አታሞውንም ድልቅ ድልቅ አድርጉት፤ እያለች ዘመድ አዝማዱን አነሳሳችና እርሷ በመካከል ሆና ታወርድ ነበረ።

ጫጉላሽ አብቧል ዛሬ፣
እኸ፤ የሸንኮሬ፣

ጫጉላሽ አብቧል ዛሬ፡፡
የብር አሎሎ መሳይ ዓይንሽ፣
እኸ፤ የሸንኩሬ፣
ጫጉላሽ አብቧል ዛሬ፣
አዳባይ ወርደሽ ትዋጊአለሽ፡፡
እኸ፤ የሸንኩሬ፣
ጫጉላሽ አብቧል ዛሬ፡፡

ሴት ሴቱ እንደዚህ እየዘፈኑ ባንገት ሲወርዱ ደግሞ ወንድ ወንዱ ባንድ ወገን ሆነው እንደዚህ እያሉ ይጨፍሩ ጀመሩ፡፡

፩ኛ. ሽቦዬ፤ ሽቦዬ፤ ሎጋው ሽቦዬ፣
ሀይ ሀይ ሀይ፤ ሎጋው ሽቦ፡፡
ያችን ድንቡሎ ካስወደደሀ፣
ሀይ ሀይ ሀይ፤ ሎጋው ሽቦ፣
አትወስዳትሞይ ባሏን ነጥቀሀ፡፡
ሀይ ሀይ ሀይ፤ ሎጋው ሽቦ፡፡

፪ኛ. አካልሽ ልስልስ እንዳመልማሎ፣
ሀይ ሀይ ሀይ፤ ሎጋው ሽቦ፣
አትፈችውሞይ ያንን መለሎ፡፡
ሀይ ሀይ ሀይ፤ ሎጋው ሽቦ፣

፫ኛ. አንችን በማየት ፈዘዘች ዓይኔ፣
ሀይ ሀይ ሀይ፤ ሎጋው ሽቦ፣
አንድ ቀን ለርሱ አንድ ቀን ለኔ፡፡
ሀይ ሀይ ሀይ፤ ሎጋው ሽቦ፡፡

፬ኛ. ፈርተኸው ነወይ ያንን ጎብዳዳ፣
ሀይ ሀይ ሀይ፤ ሎጋው ሽቦ፣
አትወስዳትሞይ ው;ኃ ስትቀዳ፡፡
ሀይ ሀይ ሀይ፤ ሎጋው ሽቦ፡፡

ሴቶቹ ባንድ ወገን ጫጉላሽ አብቧል ዛሬ ሲሉ ወንዶቹ ደግሞ ባንድ ወገን ሎጋው ሽቦ ሲሉ ደብተሮች የሆኑ ዘመዶቹ ደግሞ ከበሮ

አስመጥተው በአልባሰ ወርቅ ዑጽፍት፤ በአልባሰ ወርቅ፡፡ ዳዊትኒ ይቤላ ይቤላ በአልባሰ ወርቅ እያሉ ሲጨፍሩ ከመካከላቸው እንዱ ደብተራ ተነሥቶ ከዚህ ቀጥሎ ያለውን ግጥም እየገጠመ ያወርድላቸው ጀመረ፡፡

፩ኛ. ሰላመ ለኪ ቅድስት ቤተ ክርስቲያን፣
እንደ አድዋ ሥላሴ እንደ አክሱም ጽዮን፡፡
፪ኛ. ፍቅርሽም ጽኑ ነው የጴጥሮስ ሥልጣን፣
መናፍቅ እንጂ ነው ካንች የማይካን፡፡
፫ኛ. መዓዛ አፉኪ ከመ መዓዛ ኮል፣
ክልኤ አጥባትኪ ከመ ዕጐለ ወይጠል፡፡
፬ኛ. ከጧት እስከ ማታ ካንቺ ጋር መዋል፣
መመረጥ እንጂ ነው በብዙ መታደል፡፡

እንደዚህም እየሆነ እልልታውም፣ ጭፈራውም፣ ከበሮውም ባንድነት በተቀላቀለ ጊዜ ዓወቀ ከእንቅልፉ ነቃና በቤቱ ውስጥ አምባ ጓሮ የተነሣ መስሎት በቶሎ ወደ ደጅ ብቅ ብሎ ቢያዳምጥ የዘፋኞች ድምጥ መሆኑን ተረዳው፡፡

በዚያ ጊዜ ሙሽራዩቱን በእልፍኙ ትቶ እርሱ ብቻውን ወደ አዳራሹ እየሮጠ ገብቶ እጁን እያርገበገበ ኧረ ምን ማለታችሁ ነው፡፡ አብዳችኋልን፡፡ ኧረ እባካችሁ ዝም በሉ፡፡ ይህ አሁን የምትዘፍኑት ዘፈን የአረማውያን ጋብቻ ዘፈን ነው እንጂ የክርስቲያን ጋብቻ ዘፈን አይደለም፡፡

ገና በጋብቻችን ቀን ጀምራችሁ የዝሙት ዘፈን ልታስተምሩን ትወዳላችሁን፡፡

ደግሞም እነዚህ ያልተማሩት ዘመዶቼ እንኳ የዝሙት ዘፈን ቢዘፍኑ አይፈረድባቸውም፡፡ እናንተ ደብተሮቹማ በየሠርጉ ቤት እየገባችሁ የባልና የሚስትን አንድነት ለሠርገኞቹ መስበክ ነበረ እንጂ ይህን የመሰለ የዝሙት ዘፈን መዝፈን መቼ ይገባችሁ ነበረ፡፡

አሁንም እስቲነጋ ድረስ አርፋችሁ ተኙ እንጂ አትዝፈኑ፡፡ ዘፈንም ለመስማት ፈልጋችሁ እንደ ሆነ ለክርስቲያን ጋብቻ የሚገባው ዘፈን እኔ አሰማችኋለሁ አላቸው፡፡ ወዳያውም በፍጥነት ወደ ዕቃ ቤቱ

ገብቶ ግራማፎኑን ይዞ መጣ። ከዚህም በኋላ ሴቶች ዘመዶቹን ባንድ ወገን፥ ወንዶች ዘመዶቹን ባንድ ወገን፥ ካህናት ዘመዶቹን በመካከል አስቀምጦ ግራማፎኑን እየዘወረ ከዚህ ቀጥሎ ያለውን ግጥም አሰማቸው።

፩ኛ. ጋብቻ ክቡር ነው በጳውሎስ ስብከት፣
ወምስካቦሙኒ እልቡቱ ስእበት።

፪ኛ. ጋብቻን ለማክበር ሕጉን ለመቀደስ፣
በሠርግ ቤት ገባ ኢየሱስ ክርስቶስ።

፫ኛ. ጥንቱንም ሲፈጠር ሲዘረጋ ዓለም፣
አንድ አዳም ለሔዋን ሔዋንም ለአዳም።

፬ኛ. ያዳም ልጆች ቀድሞ ዝሙትን ወደው፣
የጋብቻን ሥርዓት በማፍረሳቸው፣
ማየ እይኅ አዝንሞ አስጠማቸው።

፭ኛ. ደግሞም በሎጥ ጊዜ በዝሙታቸው፣
እሳቱን አውርዶ አቃጠላቸው።

፮ኛ. ሚስቱን የሚፈታ እንበለ ትዘሙ፣
በእግዚአብሔር ዘንድ መቻ ይረሳል ቂሙ።

፯ኛ. ጋብቻን ለማክበር ስለ ሚስቱም ደግሞ፣
የኃድግ ብእሲ አባሁ ወእሞ።

ይህንም ዘፈን በግራማፎኑ ካሰማቸው በኋላ እንግዴህ ብትወዱ እንደዚህ እያላችሁ ዝፈኑ፥ ባትወዱ ግን ዝም ብላችሁ ተኙ አላቸው።

ዓወቀ ለሠርግ የሚገባውን ዘፈን በግራማፎን ሲያሰማ።

በዚያም ጊዜ ሁሉም ተነሥተው አሁን ይህን ሁሉ ጭቅጭቅ ያመጣኸው ለዚህ ለቁራሽ እንጀራህና ለቅራሪ ጠላህ ነፍገህ ነው እንጂ፥ በእውነት ለዘፈኑ ብለህ አይደለም።

እኛ ባገራችን ባልና ሚስት ሲጋቡ የሚዘፈነው ዘፈን ሜጉላሽ ሰብሗል ዛሬ እየተባለ ነው። ከስብስቴና ከአብዩ ከአምኃ ኢየሱስ አስቀድሞ የነበረውን የሠረግ ዘፈን አሁን አንተ ልትለውጠው ነውን። ያንተ ሠርግ የሠርግ መጀመሪያ አይደለም። አሁንም አትጨቅጭቀን እንሔድልሀለን። ዛሬ ሙሉ ጨፈቃ ናትና እስቲነጋም አንቆይም ብለው እየተቆጡ ሔዱ። በመንገድም ሲደርሱ ያባቱ ያቶ እንደ ልቡ የወንድም ልጅ ሽሙጡን ጀመረ። ዘመዶቼ ሆይ፥ የእንደ ልቡ ልጅ ያደረገብንን ሁሉ አያችሁን። እኛን አትዝፈኑ ብሎ ከለከለና እርሱ ጋኔኑን በብረት ውስጥ አስገብቶ ያዘፍነው ጀመረ አላቸው። ምነው በፈረንጅ ሀገር ጋኔን የለም ይሉ የለምን አሉት።

በፈረንጅ ሀገር ጋኔን የሰም መባሉ እኛን ለማታለል ነዋ፡፡ አሁን ዛሬ በሰማይ ላይ የሚሔዱት በምን መስላችሁ፡፡ የአየሩን ጋኔን እየገሙቱ አይደለምን፡፡ እኛ ባገራችን ስንሰማ የበቁ ቅዱሳን በአየር ይሔዳሉ ይባል ነበረ፡፡ ዛሬ ግን በፈረንጅ ሀገር ማንም ሰው በአየር ይሔድ ጀመረ፡፡ የእንደ ልቡም ልጅ እንዳቅሙ ጋኔኑን በብረት አግብቶ ያዘፍን ጀመረ አላቸው፡፡

ደግሞ የአክስቱ ልጅ እመየት ይጋርዱ እኔ ሰራሴ በዚያ በብረቱ ያስለፈለፈውን ዘፈን አንዱንም አላውቀውም፡፡ እርም ያድርግብኝ፤ ከተወለድሁ ጀምሮ በሥርግ ቤት እንደዚህ ያለ ዘፈን ሲዘፈን አልሰማሁም ብላ ተናገረች፡፡

ደግሞ አንዱ ዘመድዋ እንዲህ ብሎ መለሰላት፡፡ እቴ ሆይ፤ ኧረ እባክሽ ዝም ብለሽ ብትሔጅ አይሻልምን፡፡ የሞተ ሰው አታውቂምን፡፡ እንግዴህ ዓወቀን ከሞቱት ዘመዶቻችን እንደ አንዱ እንቈጠረውና እርም ብለን እንተወው፡፡

የጋብቻን ሥርዓት በማፍረሳቸው ማየ ሕይን አዝንሞ አስጠማቸው ብሎ የዘፈነ ጊዜ በጭራሽ ራሱ የጠፋ መሆኑን አትረጅውምን፡፡ ስንት ሰዎች የጋብቻን ሥርዓት እያፈረሱ በደኅና ይኖሩ የለምን፡፡ የይፋቱ አቶ ዱባለ ይህች የዛሬዋ ሚስቱ ሰባተኛው ናት፡፡ ስድስቱን ሁሉንም አውቃቸዋለሁ፡፡ የዛሬዋን ግን በወሬ ነው፡፡ ደግሞ የአፍቀራው ደብተራ ደባልቄ መጽሐፍ ግለጥልኝ ለማለት ሔጄ ስንጫወት ይህች የዛሬዋ ሚስቴ አምስተኛዬ ናት ብሎ ነግሮኛል፡፡ ደግሞ የምንጃሩ መምሬ ወልዴ ሰንበት ዩሕግ ሚስታቸውን ከፈቱ ወዲህ ሚስት አልረጋልህ ብሏቸው እንዲሁ እንዳመሳለሱ ይኖራሉ፡፡ እኔም ይኸው አንች እንደምታውቂው የሸዋ ጧፍ የምትባለዋ ሚስቴ ሦስተኛዬ ናት፡፡ አንችስ ይህ የዛሬው ባልሽ ስንተኛሽ ነው አላት፡፡

ኡኡ፤ የኔን ባሎች ስንቱን ልንገርህ፡፡ አባ በዝብዝ ዮሐንስ የመጡ ጊዜ ገና ልጃገረድ ነበርሁ፡፡ ግን ለከንፈር ወዳጅነት ደርሼ ነበረና

ቆላ እንጨት ለመስበር ስወርድ ጕረምሶች ሁሉ እየተከተሉኝ ይወርዱ ነበረ፡፡

የሰባት ወር (የእምባቦ) ዘመቻ ጊዜ የሕግ ባል አንድ ደብተራ አገባሁና ስጠላው ጊዜ በመድኃኒት ተበተበኝ፡፡ በኋላ አባትና እናቴ ብትሞችም ሙቺ ብለው በግድ አፋትተው ወሰዱኝ፡፡ እርሱንም ከፈታሁት በኋላ ጤና አላገኘሁም፡፡ ባልም ሳገባ ጊዜ በሁለት በሁለት ወር ይፈቱኝ ጀመረ፡፡ ነገሩም እጅግ ሲቸግረኝ ጊዜ የመጣፍ ገላጭ ሁለት አሞሌ ይዤ ሔጄ በሞጃው በደብተራ አሻግሬ እግር ላይ ወደቅሁና ነገሩን ሁሉ ነገርኋቸው፡፡ እርሳቸውም ውቃቢ የቀረባቸው ደግ ሰው ስለ ሆኑ መጽሐፋቸውን ገልጠው አይተው ኮከቤንም ቆጥረው ሲጨርሱ የሕግ ባልሽ በመድኃኒት ተብትቦሻልና በጥቁር ፍየል ብራና መፍትሔ ሥራይ ጽፌ እሰጥሻለሁ ብለው ወዲያው ጽፈው ባንገቴ ላይ አሰሩልኝ፡፡

ደብተራ አሻግሬም ይህን ሁሉ ካደረጉልኝ በኋላ ስው መሆን አይቀርምና እደሪ ሲሉኝ ጊዜ እሺ ብዬ እዚያው አደርሁ፡፡ ያጋጣሚ ነገር ባንድ ጊዜ ውድቀት ቅሪት ሆንሁና ቁጭ አልሁ፡፡ በዚያም ነገር እያዘንሁ ቆይቼ ኀለሁ በ፰ኛው ወር ውኃ ልቀዳ ወደ ወንዝ ወርጄ ስመለስ ካፊያ መሳይ አካፍቶ ነበረና አዳጠኝና ስወድቅ ጊዜ አስወረደኝ፡፡

ከዚያም ወዲህ የዛሬውም ባሌን አቶ ኀይሳይን አገባሁና ያ ደብተራ አሻግሬ ያደረጉልኝ መድኃኒት ተመስሎልኝ ይኸው ከተጋባን አሥር ዓመት ሆነ፡፡ እንግዴህ ሁለታችንም አርጅተናልና የምንፋታ አይመስለኝም ብላ መለሰች፡፡

ይኸውልሽ፤ የጋብቻን ሥርዓት አፍርሶ የተጐዳ ማነው፡፡ የእንደ ልቡ ልጅ ብቻ የጋብቻ ሥርዓት በማፍረሳቸው ማየ ሕይን አዝንሞ አስጠማቸው እያለ ይዘፍናል፡፡ አቶ እንደ ልቡ ይህን ሁሉ የልጁን ጉድ ሳያይ እንኳን ሞተ፤ አላት፡፡

ምዕራፍ ፳

የዓወቀ ዘመዶች ከብዙ ቀን በኋላ አሳቡን ስለ መቀበላቸው

ይህንም ሁሉ ነገር እየተነጋገሩ ሲሔዱ የአቶ እንደ ልቡ የታላቅ ወንድም ልጅ ደብተራ አዳንቄ የሚባል ከእርሳቸው ጋራ አብሮ ነበረና ዘመዶቼ ሆይ፤ ተዉ፤ እጅግ ነገር አታብዙ። እኔም ስጊዜው የዓወቀን ሥራ አልወደውም ነበር። ነገር ግን ይህን ያህል የሚያሳማው አይደለም። የጋብቻን ሥርዓት መጠበቅ ከብዙ ነገር ያድናል። መጀመሪያ፤ ባልና ሚስት የተፋቱ እንደ ሆነ ለልጆቻቸው ትልቅ ጭንቀት ነው። ልጆች ካባታቸው ጋር እንዳይኖሩ እናታቸውን ይናፍቃሉ። ከእናታቸው ጋር እንዳይኖሩ አባታቸውን ይናፍቃሉ። ሁለተኛም፤ ባል ሚስቱን በፈታ ጊዜ ከገንዘቡ ሁሉ እየከፈለ ይሰጣልና በዚህ ምክንያት ለጊዜው እርሱ ራሱ ይደኸያል። በኋላም ለልጆቹ ምንም ገንዘብ ሳይተውላቸው ይሞታል። ሦስተኛም፤ ሚስት ያለችው ሰው ወደ ሌላይቱ ሴት ለመሔድ አይደፍርምና ከኃጢአት ይጠበቃል። አራተኛም፤ በሚስቱ ብቻ ጸንቶ የሚኖር ሰው ሥጋ ወደሙ አይከለከልምና *ዘበልዓ ሥጋየ ወሰትየ ደምየ ይሄሉ ምስሌየ* ያለውን ቃል ኪዳን ያገኛል። አምስተኛም፤ በሚስቱ ብቻ ፀንቶ የሚኖር ሰው ከቂጥኝ፣ ከጨብጥ፣ ይህንም ከመሰለ ሁሉ ይድናል። በቂጥኝና በጨብጥ ብቻ ያለቁት ዘመዶቻችንና በሌላ በሽታ ከሞቱት በሽታ ከሞቱት ዘመዶቻችን ይበዙ የለምን። ደግሞስ ሥርዓት የሚያፈርስ ሰው ሁሉ ምን ጉዳት አለበት ለምን ትላላችሁ። የመራቤቴው ደብተራ አጥላባቸው የሕግ ሚስቱን ፈትቶ ያቶ አብጤን ሚስት ውሽማ ቢይዝ አቶ አብጤ በድንገት ደርሶ በፎቄ ሸርክቶ አልገደለውምን። ፍትሐ ነገሥቱም በሚስቱ ላይ ከገደለው ይድን በቃ ብሎ ፈረደለት።

ደግሞስ የወግዳውን የሻላ ማመጫን ሁላችሁስ ታውቁት የለምን። እርሱ ሚስቱን ፈታና ሌላ ሴት ቢያገባ ያገባት ሴት የቀድሞ ባሏን

አስፈቃዱ ፈትታው ኑሮ ሁለቱም ባንድነት እንደ ተኙ ባንድ ጥይት ገድሏቸው አልሔደምን። በመጽሐፍም አመንዝሮች መንግሥተ ሰማያትን አይወርሱም ተብሎ ተጽፎአል። ይህስ ነገር ሁሉ ካነሣችሁ የኔም አሳብ እንደ አቶ ዓወቀ ነው አላቸው።

ከዚህ በኋላ ሁሉም እርስ በርሳቸው ክርክር ገጠሙ። ግማሾቹ የዓወቀ አሳብ መልካም ነው አሉ። ግማሾቹ ደግሞ አባቶቻችን እስከ ዛሬ እንዳቆዩን በየወሩ በያመቱ እያገባንና እየፈታን እንኖራለን እንጂ የተክሲል የቍርባን ጋብቻ አንፈልግም። እንደ ቄስ ባንዲት ሴት ብቻ ታስረን መኖራችን ምን በወጣን ነው አሉ።

ነገር ግን የተጉለት ሰው ላዩ ቆዳው ሞኝ መስሎ ልቡ እጅግ ብልህ ነውና በየቤታቸው ከገቡ በኋላ ተኝተውም፣ ቆመውም፣ ተቀምጠውም ቢያስቡት የዓወቀ አሳብ እጅግ መልካም ሆኖ ታያቸው። ከዚህ በኋላ በተጉለት አውራጃ ያቶ እንደ ልቡ ዘመድ የተባለ የሩቁም የቅርቡም ቡሎ ወርቄ ገባያ ድረስ እንገናኝ ተባብሎ ተቃጠረ። ዓወቀ ምንም ብርቱ ጉዳይ አግኝቶናልና ቡሎ ወርቄ ገባያ ድረስ እንድትመጣልን ብለው ላኩበት።

ቀጠሮ ቀን በደረሰ ጊዜ ሁሉም ባንድነት ተሰብስበው ከበርኖስ ተራ በስተቀኝ ባለው በገብታው ሥር ተቀመጡ።

ገባያተኛው ሁሉ ባያቸው ጊዜ ስለ ብዛታቸውና ስብቻቸው ስለ መቀመጣቸው ያደንቅ ነበረ። ግማሹ በነፍስ ግዳይ ነገር የተጣላ ሰው ያስታርቃሉ ይሆናል አለ። ግማሹ ግን በርስት ነገር የተጣላ ሰው ያስታርቃሉ ይሆናል አለ። ከዚህ በኋላ ያቶ እንደ ልቡ ዘመዶች ባንድነት ተነሥተው ዓወቀ እግር ላይ ወድቀው ማረን ማረን እስከ ዛሬ ድረስ አሳብህን ሁሉ አንቀበልም ብለን በምትሠራው ሥራ ሁሉ፤ በትንሹም በትልቁም ስናስቀይምህ ኖርን። አሁን ግን አሳብህን ሁሉ ብናየውና ብንመረምረው ሰው ሲታመም በሐኪም ማሳከም፤ ቢሞትም በመቃብሩ ላይ ጽሕፈት ያለበት ጥርብ ድንጊያ ማስቀመጥ፤ ስለ ተዝካርም በጠላና በጠጅ፤ በአረቄ ፈንታ ገንዘብ መስጠት፤ የጋብቻንም ሥርዓት ማክበርና ሚስትን አለመፍታት እጅግ መልካም ነገር ሆኖ ስለ ታየን በዚህ ነገር

አሳብህን ሁሉ ወደን ተቀብለናል። ባለፈው ነገር ብቻ ቂም አትያዝብን አሉት።

ዓወቀም ይህን በሰማ ጊዜ ከደስታው ብዛት የተነሣ ደነገጠ። ለጊዜውም የሚያላግጡበት መሰለው እንጂ እውነት አልመሰለውም። ነገሩንም መላልሰው ከነገሩትና እውነት መሆኑን ካወቀው በኋላ እኔ በናንተ ላይ ምንም ቂም የለኝም። ነገር ግን አሳቤና አሳባችሁ ባለመጋጠሙ ብቻ እጅግ አዝኜ ነበር። አሁንም እንደ አሳቤ መሆኑን እንዳወቀው እንማማል አላቸው።

እንዴት ብለን እንማማል አሉት። ዋናው ነገር ያለፈው ትንንሹ ነገር የሚያመጣው ጉዳት ቀላል ነውና የአባቴ የአቶ እንደ ልቡ ዘመድ አዝማድ የሆነ ሁሉ ከዚህ ቀድሞ ሚስት ያገባ እንዲሁ በጋብቻው ፀንቶ እንዲኖር። ወደፊትም ሚስት የሚያገባ በተክሊል እንዲያገባ የጋብቻንም ሥርዓት አክብሮ እንዲኖር በዚህ ተማምለን እንታረቅ አላቸው።

ዘመዶቹም ይህን ነገር በቃሉ በሰሙ ጊዜ በዚህ አሁን በተናገርኸው ነገር ሁሉ ተማምለን ለመታረቅ ፈቃዳችን ነው። ነገር ግን አንተም እኛ ሳናውቅ በስሕተት በሠራነው ሥራ ባለፈው ሥራችን ሁሉ ቂም ላትይዝና ላትጐዳን ማልና እንታረቅ አሉት።

ዓወቀም የልቡ አሳብ መፈጸሙን ስለ ተረዳው ባለማወቅና በስሕተት በሠራችሁት ይቅርና በማወቅና በድፍረትም ብትሠሩት አሁን ንስሐ የምትገቡበት ከሆነ ባለፈው ሥራችሁ ሁሉ ቂም ይዤ እንዳልጐዳችሁ እምላለሁ አላቸው።

ከዚህም በኋላ ሁሉም በግንባራቸው እየተደፉ ማረን አሉትና ይቅር ለእግዚአብሔር ባላቸው ጊዜ በየተራ እየተነሡ አንገቱን እያቀፉ ይስሙት ጀመር።

ዕርቃቸውም በመሐላ ከተጨረሰ በኋላ እንደ ገና በጉልበታቸው እየተንበረከኩ ወንድማችን ሆይ፤ መምሬ ሰባጋዲስ ካንተ ጋር ደግና ክፉ እስከ መነጋገር የደረሰበት ምክንያቱ በአባትህ በሚቼ አቶ እንደ ልቡና

በእኛው ምክንያት ነው እንጂ በራሳቸው ጉዳይ ካንተ ጋር ምንም የሚያገናኝ ነገር አልነበራቸውም። ስለዚህ ዕርቃችን መሠረት ያለው ነገር እንዲሆን ከእርሳቸውም ጋራ ታረቅልን አሉት።

ዓወቀም ከዘመዶቹ ጋራ በመታረቁ ደስ ብሎት ሳለ አሁን ደግሞ ከመምሬ ሰባጋዲስ ጋር እንዲታረቅ ነገሩ ስለ ተጀመረ እጅግ ደስ አለውና ዘመዶቼ ሆይ፤ መምሬ ሰባጋዲስ አሮጌ ልማድ እየያዙና ባንዳንድ ተንኮለኛ ደብተራ ምክር እየተመከሩ ለጊዜው ይቆጣሉ እንጂ ልባቸው ገርና ቅን ነው።

በየምክንያቱ እየተገናኘን ስንነጋገር ባንዳንድ ነገር በተቆጡ ጊዜ ሁለተኛ ፊቴን የሚያዩትና የሚያነጋግሩኝ አይመስለኝም። ነገር ግን በማግሥቱ ተመልሰው እየመጡ በትሕትና ቃል ሲያነጋግሩኝ በጣም እደንቅ ነበር። ስለዚህ በማናቸውም ቢሆን ከእርሳቸው ጋራ ለመታረቅ ፈቃዴ ነው።

ነገር ግን ይህን የዕርቁን ነገር ያነሣችሁት ራሳችሁም አስባችሁ እንደ ሆነ ወይም እርሳቸው አስታርቁኝ ብለው ልከዋችሁ እንደ ሆነ ነገሩን ገልባችሁ ንገሩኝና እታረቃለሁ አላቸው። ዘመዶቹም ባንድ ቃል ሆነው እኛ ግማሽን ተላጭታ ግማሽን ተቀብታ የሚባለው ተረት እንዳይደርስብን የሁላችንም የጠቡ ምክንያቱ አንድ ነውና ሁላችንም ታርቀን መንፈስ ቅዱስ እንዲወርድልን አስበን ነው እንጂ እርሳቸው አስታርቁኝ ብለው ልከውን እንደ ሆነ ውቃቢህ ያጥፋን፤ ያቶ እንደ ልቡን ቀን ይስጠን፤ እያሉ ይምሉ ይገዝቱ ጀመር።

እንግዲያውስ ከነገ ወዲያ አሙስ የሐምሌ ሥላሴ ስለ ሆነ ወደ ደብረ ብርሃን እወጣለሁና ታቦት ዞሮ ሲገባ አንድ አፍታ በጥዱ ሥር ተገናኝተን ይቅር ለእግዚአብሔር እንድንባባል ይዛችኋቸው እንድትመጡ ይሁን አላቸው።

ምዕራፍ ፱

ስለ ዓወቀና ስለ መምሬ ሰባጋዲስ የዕርቅ ነገር

ያወቀ ዘመዶች የዕርቁን ነገር ተነጋግረውና መታረቂያቸውን ቀንና ሥፍራ ተቃጥረው ከተለያዩ በኋላ ከመካከላቸው ሺመልስ የሚባለውን ዘመዳቸውን ወደ መምሬ ሰባጋዲስ ቤት ልከው ይኸው እንግዲህ ስለ ዕርቁ ነገር ዓወቀን እሺ አሰኝተነዋልና እርስዎ ወቀሳና ረጅም ነገር ሳያመጡ እንዲያው ባጭሩ ማረኝ ብሰው እንዲወድቁ ይሁን። ወቀሳና ረጅም ነገር ያመጡ እንደ ሆነ ግን ዓወቀ ምላሽ የማያጣ ንቁና ፈጣን መሆኑን ያውቁታልና እርስዎ አንድ ነገር ሲናገሩ እርሱ አንድ ምላሽ ሲያመጣ በመካከሉ እንደ ገና ትጣሉና ዕርቁ ይፈርስብናል። ስለዚህ እንደ መከርንዎ ማረኝ ከማለት በቀር ሌላ ነገር እንዳያመጡ አደራ ብለንዎታል ብለህ ንገራቸው አሉት።

ሺመልስም ወደ መምሬ ሰባጋዲስ ቤት ሔዶ ከዘመዶቹ የተላከውን ሁሉ በነገራቸው ጊዜ ልጄ በምን ውቃቢ ቀረባችሁትና እሺ አሰኛችሁት። እኔ የፈራሁት ያንን እልኩን ያመጣና አልታረቅም ይላል ብዬ ነበር እንጂ እርሱማ እሺ እታረቃለሁ ካለ በማን ዕድሌ። አሁንም እናንተ እንዳላችሁት ነገ ወደ ደብረ ብርሃን እመጣለሁና ታቦት ዞሮ ሲገባ በወንዶች መቋሚያ በኩል ፈልጉኝና ከጫማው ላይ ወድቄ ማረኝ እለዋለሁ። ከዚህ በቀር ሌላ ቃል የተናገርሁ እንደ ሆነ በአቡነ ሰላማ ቃል ነፍሴ ሲኦል ትውረድ ብለህ ለዘመዶችህ ሁሉ ንገራቸው አሉትና ተመልሶ ቢነግራቸው እልልታ ብቻ ቀራቸው እንጂ ሁሉም ደስ አላቸው።

ወይዘሮ ትሁን ዘር የምትባል አንዲቱ ዘመዳቸው መምሬ ሰባጋዲስ አንድ አጉል ነገር ተናግረው ዕርቁ ሳይፈርስ የቀረ እንደ ሆነ ምን አለች በሉኝ ብላ ተናገረችና ሴት ስሑት ነች አንች ምን ታውቂያለሽ እያሉ ተሳሳቁባት።

ከዚህም በኋላ በሐምሌ ሰባት ቀን ዓወቀ ከሌሊቱ በ፱ ሰዓት ተነሥቶሙሉ ጨረቃ ነበረችና ምንም ችግር ሳያገኘው ጧት ባንድ ሰዓት ደብረ ብርሃን ደረሰ።

ቅዳሴውም በሠለስት ነበረና ዕጣነ ሞገር ከተቆመና ታቦት ከዞረ በኋላ የዓወቀ ዘመዶች ሁሉ ከመምሬ ሰባጋዲስ ጋራ ሆነው በጥዱ ሥር ተቀምጠው ሲጠብቁ ዓወቀ በዚያው በቀጠሮው ሰዓት መጥቶ በመካከላቸው ተቀመጠ።

በዚያም ጊዜ ከመካከላቸው አንዱ አቶ ይስማ ሸዋ የሚባለው ተነሥቶ ፊቱን ወደ ዓወቀ አቅንቶ ወንድማችን ሆይ፤ እስካሁን ድረስ ነገሩን አጋልጦ የሚያስታርቅ ሽማግሌ በመታጣቱ ብዙ ወራት ተካርፈንና ተለየይተን ቆየን። አሁን ግን ያንተ ነገር ሁሉ እያደረ ወደ ልባችን እየገባ ስለ ሔደ በገዛ ራሳችን ማረን ብለን ከመታረቅ ደረስን።

ደግሞ የሁላችንም የጠበ መሠረት የሚቹ የአባትህ ያቶ እንደ ልቡ ተዝካር ነገር ስለ ሆነ ከነፍስ አባታቸው ከመምሬ ሰባጋዲስም ጋራ እስከ መቀያየም ደረሳችሁ። ስለዚህ የጠበ መሠረት አንድ ሆኖ ሳለ ከእኛ ጋራ ታርቀህ ከእርሳቸው ጋራ ሳትታረቁ ብትቀሩ የተጉለት ሰው ሁሉ ጉድ ይላል በማለት ሁለታችሁንም ታረቁ ብለን ብንጠይቃችሁ ለመታረቅ ፈቃዳችሁ መሆኑን አስታወቃችሁን። አሁንም ይቅር ለእግዚአብሔር ተባባሉና በየቤታችን እንሒድ ብሎ ተናገረ።

መምሬ ሰባጋዲስም አቶ ይስማ ሸዋ የተናገረውን ነገር በፀጥታ ከሰሙ በኋላ ልጆቼ ሆይ፤ እኔና ዓወቀ የተቀያየምንበት ምክንያቱ ሁላችሁም እንደምታውቁት እኔ ለአባትህ ለአቶ እንደ ልቡ ተዝካር ድግስ ደግሰህ ካህናቱን አብላ፤ አጠጣ በማለት፤ እርሱም ለተዝካራቸው ድግስ በመደገሴ ካህናቱ በመጠጥ እየሰከሩ የማይገባ ሥራ የሠሩ እንደ ሆነ ለሁላችንም ጉዳት ነውና የገንዘብ ምጽዋት ከመስጠት በቀር ድግስ አልደግስም በማለት ነው እንጂ ለራሴ የሚገባኝን ስጠኝ አልሰጥም በማለት አይደለም።

በማንም ሀገር ቢሆን የነፍስ ልጅ ሲሞት ሲጠጣበት የነበረው ዋንጫው፤ ሲተኛበት የነበረው አልጋውና ቁርበቱ፤ ሲለብሰው የነበረው

ልብሱ የሚገባው ለነፍስ አባቱ ስለ ሆነ አቶ እንደ ልቡ ገና ሳይሞቱ ተናፀውልኝ ነበር። እኔ ግን ይህን ሁሉ ሳላነሣ መቆየቴ እርሱ አውቆ ያደርገዋል ብዬ ነበር።

አሁንም ታረቅ ካላችሁኝ ይቅር ለእግዚአብሔር ይበለኝ እንጂ ከርሱ የምፈልገው ሌላ ነገር የለኝም ብለው ማረኝ ለማለት ሲቀርቡ ዓወቀ በቁጣ ደሙ ፈላና ዘመዶቼ ሆይ፤ ከመምሬ ሰባጋዲስ ጋራ ታረቅ ብትሉኝ እሺ ማለቴ ባለፈው ሥራቸው ሁሉ ንስሐ የገቡበት መስሎኝ ነበር እንጂ እንደዚህ የወቀሳ ቃል ይናገራሉ ብዬ አላሰብሁም ነበር።

አሁንም ይህ አነጋገራቸው እኔን በደለኛ እያስመሰሉ ነውና የዚህ ነገር በሽማግሌዎች ሳይታይና ሳይጣራ ምንም ቢሆን ከእርሳቸው ጋራ አልታረቅም። ቃል ለምድር ለሰማይ ይሁንብኝ ብሎ ለመሔድ ተነሣ።

ወይዘሮ ትሁን ዘርም በዚያው ቆማ የዓወቀንና የመምሬ ሰባጋዲስን ንግግር ትሰማ ነበርና፤ ይኸውላችኋ፤ ትናንትና ይህን ስንነጋገር መምሬ ሰባጋዲስ አንድ አጉል ነገር ተናግረው ዕርቁ ያልፈረሰ እንደ ሆነ ምን አለች በሉኝ አላልኋችሁምን፤ እንግዲህ እረፉት አለችና ወደ ቤቷ የመሔድ ጉዞ ጀመረች።

ያወቀም ዘመዶች ሁሉ ወደ መምሬ ሰባጋዲስ ዓይናቸውን እያፈጠጡ ቀርበው ትናንትና የዕርቁን ነገር ስንነጋገር ማረኝ ከማለት በቀር ሌላ ቃል የተናገርሁ እንደ ሆነ በአቡነ ሰላማ ቃል ነፍሴ ወደ ሲኦል ትውረድ ብለው አልነበረምን፤ ምን ያለሁ ጉደኛ ነሁ እያሉ ዓይንሁ ላፈር ይሏቸው ጀመር።

መምሬ ሰባጋዲስ ግን ግድየለሽ መሳይ ነበሩና ሁላችሁም እንዲህ ልታወናብዱኝ አይገባም፤ አሁን የተናገርሁትን ሁሉ ሰምታችኋል። ታረቅ ብትሉኝ ሁሉም ይቅርብኝና ይቅር ለእግዚአብሔር ይበለኝ አልሁ እንጂ አባትህ የተናዘዙልኝ ለእኔ የሚገባኝን ካልሰጠኸኝ አልታረቅም አላልሁም። እርሱ ግን በዚህ አሁን በተናገርሁት ነገር አልታረቅም ካለ የዕርቁ ማፍረሻ ሰበብ መፈለጉ ነውና ይተወው፤ ይፈንጥረው ብለው በቁጣ ተነሡ።

ከዚህም በኋላ ያወቀ ዘመዶችና የመምሬ ሰባጋዲስ ወዳጆች ሁሉ ያሰቡት የዕርቁ ነገር ቀርቶ ያላሰቡት ጠብ ስለ ተነሣ እዝነው እንግዴህ ይህን ነገር እኛ የማንጨርሰው ከሆነ ሊቃውንቱ በእጨጌው ሰብሳቢነት ጉባዔ አድርገው የተዝካርን ነገር ከጨረሱ በኋላ በሌላውም ለየትንንሹ የመንፈሳዊ ጉዳይ ወደ ፊት ጉባዔ እድርገው ሊነጋገሩበት ቀን ወስነዋልና ይህም መምሬ ሰባጋዲስና ዓወቀ የተጣሉበትን የዋንጫና ያልጋ የልብስ ነገር በዚያው ጉባዔ ቀርቦ ቢጨረስ ይሻላል በማለት ሁለቱም በጉባዔው እንዲገናኙ አስማምተውና አፈጣጥመው በየቤታቸው ሔዱ።

ምዕራፍ ፲

ስለ መምሬ ሰባጋዲስ ድንጋጤና ጥንቃቄ

መምሬ ሰባጋዲስ ወደ ክፉ ይተረጉምብኛል ብለው ባላሰቡት ነገር ዓወቀ እንደ ተቆጣና ዕርቁ እንደ ፈረሰ አይተው እጅግ ደነገጡ። ይልቁንም ወደ ፊት በሊቃውንቱ ጉባዔ ቀርበው ከዓወቀ ጋራ እንዲነጋገሩ ነገሩ በመቆረጡ በፍርሐት ተርበደበዱ።

ቢሆንም መምሬ ሰባጋዲስ ቁርበታቸው ብቻ ሞኝ ይመስላል እንጂ ውስጠ ብልጥ ነበሩና እንግዴህ በጉባዔው ፊት ቀርቤ ከዓወቀ ጋራ ተነጋግሬ የተረታሁ እንደ ሆነ ተንቄና ተዋርጄ ልኖር ነው። ይልቁንም ዓወቀ በዚህ ነገር እጅግ ተናዷልና ምናልባት ለሰሚውና ለፈራጁ የሚያስቸግር አንድ የወንጀል ነገር አምጥቶ ሥልጣኑ ይያዝልኝ ብሎ የተናገረ እንደ ሆነ ለፋሲካ በዓል ከየነፍስ ልጆቼ የጠም ቆሎ እንኳ እንዳልቀበል ያደርገኛል። ለዚህም ነገር የሚጠቅም ምክር ከደብረ ብርሃን አለቃ እንዳልጠይቅ ለተጉለት ቅርስ ስለ ሆነ ወሬው በቶሎ ይሰማብኛልና ወደ እንኮበር ወጥቼ የየደብሩን አለቆች ብጠይቅ ይሻላል ብለው በቶሎ ስንቃቸውን አሰናድተው ተጓዙ። እንኮበርም በደረሱ ጊዜ ከወዳጃቸው ከመምሬ እስጋኸኝ ቤት ገብተው አደሩ። በማግሥቱም በማለዳ ተነሥተው ወደ ማርያም አለቃ ሔደው የዘመኑን አዲስ ሥልጣኔ ተምሬአለሁ የሚል ዓወቀ የሚባል በተጉለት ወረዳ ተነሥቶ የነፍስ

ልጆችህ ሲሞቱ ልብስ መውሰድ አይገባህም ብሎ ክርክር ይዞኛል። ነገሩም ወደ ፊት ሊቃውንቱና መምሕራኑ ጉባዔ በሚያደርጉበት ጊዜ እንዲታይ ተቃጥረናልና እንደ ወዳጅ መክረው፤ እንደ ዳኛ ፈርደው፤ በዚህ ነገር ግፋብትም ቢሉኝ፤ ይቅርብህም ቢሉኝ ከፊቃድዎ አልወጣምና የሚያዋጣኝን እርግጡን ነገር እንዲነግሩኝ ተማጥኜብዎታለሁ ብለው ከጫማቸው ላይ ወደቁ።

አለቃም የመምሬ ሰባጋዲስን ነገር ከሰሙ በኋላ መምሬ ሆይ፤ ዘመኑም የሰውም እውቀት ተለዋውጧልና እንደ ዘመኑ መሥራት ይሻላል። ዘመን የማይሰውጠው የሃይማኖትን ነገር ብቻ ነው እንጂ የልማድ ነገር ንጉሥንና መንግሥትን ወይም ሕዝብን የሚጐዳ ካልሆነ በቀር ጥቅሙን እያመዛዘኑ ቢለውጡት አያስቸግርም። ስለዚህ የነፍስ ልጆችሁ በሞተ ጊዜ ባለጠጋ እንደ ሆነ ልብሱንና አልጋውን፤ ጆንዲውን ለነዳያን መመጽወት ነው። ድኃ የሆነ እንደ ሆነ ግን ለድኃይቱ ሚስቱና ለልጆቹ መተው ነው እንጂ እናንተ ቀሳውስቱ እየወሰዳችሁ ልትሰብሉት የሚገባ አይመስለኝም። እንዲያውም እስከ ዛሬ ልብ አድርገን ባናስተውለው ነው እንጂ አንዳንዱ ሰው በሚጋባ በሽታ በተስቦ ወይም በተቅማጥ እየታመመ ይሞታልና የዚያን ልብስ እየወሰዱ መልበስ ወይም ለሌላ ሰው መሸጥ ትልቅ ስህተት ነው።

ሀኪሞችማ በሚጋባ በሽታ የታመመ ሰው ሲሞት የለበሰውን ልብስ በእሳት አቃጥሉ እያሉ ያዛሉ ሲሉ ሰምተናልና ይህን የመሰሰውን ጉዳት የሚያመጣው ነገር ቢቀርብዎ ይሻላል። ደግሞ እርስዎ የሟቹን ልብስ መውሰድ ይገባኛል ብለው ሲከራከሩ ዓወቀ የሟች ልብስ ለነፍስ አባቱ ይገባል ተብሎ የታዘዘበትን መጽሐፍ ይንገሩኝ ያሰዎ እንደ ሆነ አያገኙምና ትልቅ ነፍረት ይሆንብዎታል።

ይልቁንም ዓወቀ አጽንቶ የያዘው ይህን የመሰለ ነገር በኦርቶዶክሳዊትና በእስክንድርያዊት ቤተ ክርስቲያን አይደረግም በማለት ነው ሲሉ ሰምተናልና በዚህ ነገር በጣም ቢጠነቀቁ ይሻላል። እንግዴህ በእኔ ወገን የምመክርዎ በጉባዔው ፊት ሲቀርቡ አጥፍቻለሁ ማረኝ

ብለው በዓወቀ እግር እንዲወድቁና ነገሩ እንዲቀር ነው ብለው ከልብ የሆነ እውነተኛ ምክር መከርዋቸው።

መምሬ ሰባጋዲስም መካሪና ዘመድ አያሳጣዎ ብለው መርቀው ተሰናበቱ።

ከዚያም ሲወጡ በየተራ እየሔዱ የሚካኤልን፣ የጊዮርጊስን፣ የመድኃኔ ዓለምን አለቆች ቢጠይቋቸው ከማርያም አለቃ ጋራ የተማከሩ ይመስል ቃላቸው አንድ ስለ ሆነ መምሬ ሰባጋዲስ ሳይጠራጠሩ ምክራቸውን ተቀበሉ።

ባራተኛውም ቀን ከወዳጃቸው ከመምሬ አስጋኸኝ ጋራ ተሰነባብተው ወደ ተጉለት ተመለሱ።

ምዕራፍ ፲፩

ስለ ሁለተኛው ጉባዔ ነገር

በዓወቀና በመምሬ ሰባጋዲስ መካከል በተነሣው በተዝካር ነገር ሊቃውንቱና መምሕራኑ ጉባዔ አድርገው የተዝካር ነገር ከጨረሱ በኋላ ዓቃቤ ሰዓት ዘወልደ ማርያም ሌላውንም በስሕተት የገባውን ለመሙላት አሳባቸውን ገልጠው ቢናገሩ በየቤታቸው ሰናስብበት ከርመን ሁለተኛውን ጉባዔ በሚመጣው ዓመት በኅዳር ፳ ቀን እናደርጋለን ተባብለው ተለያይተው ነበርና አሁን ቀጠሮ ስለ ደረሰ ቀደም እያሉ በኅዳር ፩ ቀን እንጦጦ ራጉኤል *(እንተ ይእቲ ደብረ ኃይል)* ገቡ። መልአከ ፀሐይ ክንፉ ብቻ የልብ በሽታ ነበረባቸውና ጾመ ፍልሰታን በጥሬና በውኃ እጾማለሁ ብለው የልባቸው በሽታ ተቀስቅሶባቸው ጳጉሜ ሲገባ አረፉና በደብረ ሊባኖስ ተቀበሩ።

እጨጌውም ሊቃውንቱና መምሕራኑ በዚያው በቀጠሮው ቀን መምጣታቸውን በሰሙ ጊዜ የደብረ ሊባኖስን ገዳም መጋቢና ፀባቲውን አስከትለው በኅዳር ፯ እንጦጦ ራጉኤል ደረሱ። በማግሥቱም በማለዳ መጥተው በጉባዔው በተቀመጡ ጊዜ ሊቃውንቱና መምሕራኑ እየመጡ እንደ ማዕረጋቸው ተራ በየመንበራቸው ተቀመጡ።

ከዚህም በኋላ ፓትርያርክ ጐሹ ተነሥተው ከእጨጌው ፈቃድ ከተቀበሉ በኋላ ጉባዔ የሆነበትን ከዚህ ቀጥሎ ያለውን ነገር ይናገሩ ጀመሩ፡፡

አባቶቼና ወንድሞቼ ሆይ፤ አስቀድሞ የእግዚአብሔር ስሙ የተባረከ ይሁንና ከዚህ ቀንና ሰዓት ስለ አደረሰን ባንድነትም ስለ ሰበሰበን እናመሰግነዋለን፡፡ አሁን ዛሬ በዚህ ጉባዔ የተሰበሰብንበት ምክንያቱ ከዚህ ቀድሞ በዓወቀና በመምሬ ለባጋዲስ መካከል የተነሣውን የተዝካርን ነገር ተነጋግረን ስንጨርስ ዓቃቤ ሰዓት ዘወልደ ማርያም ተነሥተው በስሕተት ገብቶ ልማድ ሆኖ የኖረውን ትንንሹን የቤተ ክርስቲያን ሥርዓት እንድናሻሽል ቢነግሩን በየቤታችን ስናስብበት ከርመን ክረምት ውጭ በኅዳር ፲ ቀን ተገናኝተን እንድንጨርስ ተስማምተን ተሰይይተን ነበርን፡፡ የዛሬው ጉባዔ ምክንያቱ ይህ ነው፡፡

እኔ በበኩሌ የተማሩትን ወዳጆቼን ሰብስቤ ባማክራቸው ሁሉም የዓቃቤ ሰዓት ዘወልደ ማርያም አሳብ መልካም ነው ብለውኛልና ሌላ የምጨምርበት ነገር የለኝም፡፡ ስለዚህ እናንተ በየተራ እየተነሣችሁ ለዚሁ ነገር አሳባችሁን አስታውቁና በበዛው ወገን ነገሩ ይቆረጣል አሏቸው፡፡

ከዚህም በኋላ መልአከ ገነት እንግዳ ተነሥተው እንደ እኔ አሳብ የሆነ እንደ ሆነ እስካሁን በልማድ ስንሠራው በኖርነው ባለፈው ሥራችን እግዚአብሔር ይቅር ይበለን እንጂ ለወደ ፊቱ ዓቃቤ ሰዓት ዘወልደ ማርያም እንደ ተናገሩት ቢሆን መልካም ነው አሉ፡፡

ቀጥሎ መልአከ ብርሃን ኃይሉ ተነሥተው *ዕውር ምን ትሻለህ ቢሉት ብርሃን አለ ይባላል*፡፡ እኛስ በልማድ ከመኖር በመጽሐፍ ቃል መኖር ይሻላል ሲሉን ጊዜ ሌላ ምን ነገር ያስፈልገናል፡፡ በማናቸውም ቢሆን የዓቃቤ ሰዓት ዘወልደ ማርያም ነገር መልካም ነው ብለው ተቀመጡ፡፡

ቀጥሎ መልአከ ሰላም ምህርካ ተነሥተው የእኛ ነገር *በገዛ አረሟ እባብ ይዛ ታስፈራራ* እንደሚባለው ነገር ሊሆንብን ነው፡፡

በልማድ መኖር ቀርቶ በመጽሐፍ ቃል መኖር ይሻላል ሲሉን ጊዜ ምን ነገር እንጨምርበታለን፡፡ የዓቃቤ ሰዓት ዘወልደ ማርያም ነገር መልካም ነው አሉ፡፡

ቀጥሎም መልአከ ኃይል ተስፋዬ ተነሥተው *ከዳቦ የተገኘ ወጥ አብረህ ግመጥ*፤ እንደሚባል ሁሉ አሁን በተዝካር ምክንያት ተነሳሥቶ በቤተ ክርስቲያናችን በስሕተት ገብቶ ልማድ ሆኖ የኖረው ነገር ሁሉ እየተሻሻለ ይታደስ ሲባል ጊዜ ወደን ተቀብለናል ከማለት በቀር ሌላ ምን እንጨምርበታለን፡፡ የዓቃቤ ሰዓት ዘወልደ ማርያም ነገር እጅግ መልካም ነውና እንቀበለዋለን አሉ፡፡

ቀጥሎ ቄስ አጼ ገብረ ሚካኤል ተነሥተው *አሳት ቢተኛ፤ ገለባ ለደደ ጉበኛ* የሚባለው ተረት በእኛ ደረሰ፡፡ ቢሆን ይህን የመሰለውን የቤተ ክርስቲያንን ሥርዓት መጀመሪያ እኛው አስበን ማሻሻልና ማደስ ይገባን ነበር፡፡ ባይሆንስ እግዚአብሔር ዓወቀንና መምሬ ለባጋዲስን ምክንያት አድርጐ ሲያስነሣልን ጊዜ እሺ ወደናል ከማለት በቀር ሌላ ምን እንናገራለን፡፡ እኔ በፍጹም ልቤ የዓቃቤ ሰዓት ዘወልደ ማርያምን ነገር ተቀብያለሁ ብለው ተናገሩና ነገሩ በሁሉም ዘንድ መወደዱን ለማስረዳት በጉባዔው ያሉት ሁሉ በደስታ አጨበጨቡ፡፡

ከዚያም በኋላ የደብረ ኃይል አጋፋሪ ወደ ብፁዕ እጨጌ ቀርቦ ይህ በጉባዔው የተጨረሰው መንፈሳዊ ነገር ሁሉ ያገራችንን ሕዝብ በሙሉ ደስ የሚያሰኝ የደስታ ቀን ስለ ሆነ ነገ እሁድ ቅዳሴ ውጭ መዘምራኑ ገስግሰው ወረብ እንዲወርቡና በከበሮና በጸናጽል እግዚአብሔርን እያመሰገኑ ለማስረገጥ ማለባቸውን አመለከተ፡፡

ብፁዕ እጨጌም ፈቃድ ባደረጉ ጊዜ ወደ ማታ ደወል ተደውሎ የየደብሩ መዘምራን ትልቁም ትንሹም ተሰበሰቡና በማግሥቱ የሚወርቡትን ወረብ ሲማከሩ የዜማው መምር ተነሥቶ በጉባዔው ስለ ተፈጸመው ስለ ሙሉ የኢትዮጵያ ሕዝብ ደስታ በመጀመሪያ *ንሴብሖ ለእግዚአብሔር ስቡሐ ዘተሰብሐ* ብለን ወረቡን ስለ አቡነ ተክለ ሃይማኖትና በወንበራቸው ስለ ተቀመጡት ስለ እጨጌው ክቡር *አበ*

ኵልነ አባ ተክለ ሃይማኖት። አስተጋብአነ ለስብሐተ እግዚአብሔር እንላለን።

በጽፋትም ጊዜ ጉባዔው ስለ ተደረገበት ስለ ደብራችን ክብር *ንፍሖ ቀርነ በጽዮን በደብረ ኃይል። ስብኩ በዓለ ራጉኤል ሊቀ መላእክት* ብለን እንጨርሳለን ብለው ተናገሩና በዚሁ ተስማምተው ሔዱ።

በማግሥቱም ስለ እሁድነቱ ቅዳሴው በነግህ ነበረና ጸሎተ ቅዳሴው ከተፈጸመ በኋላ ብፁዕ እጨጌ በቀሳውስቱ ላይ መንበራቸውን አስዘርግተው በተቀመጡ ጊዜ ሊቃውንቱና መምሕራኑ ሁሉ በቀኝና በግራ እንደ ማዕረጋቸው ተራ ተቀመጡ።

ደግሞ የጉባዔውን መጨረሻ ለማየት ብዙ መሳፍንትና መኳንንት ከአዲስ አበባ ወጥተው ነበርና እነርሱም እንደ ማዕረጋቸው ባንድ ወገን ተቀመጡ።

ከዚህም በኋላ መዘምራኑ ድርብ መርገፋቸውን፤ ግምጃ ቀሚሳቸውን እየለበሱ መጥተው ከሰቅሰቁ በታች ባለው ሜዳ ላይ ሆነው *ንሴብሖ* ብለው ሲጨርሱ *አበ ኵልነ አባ ተክለ ሃይማኖት* በሚለው ወረብ እያስረገጡ ቆይተው ሲደምቅ *ንፍሖ ቀርነ በጽዮን በደብረ ኃይል* የሚለውን እየጸፋ ያሸበሽቡ ጀመር።

ከቶ ይህን የመሰለ የደስታ በዓል በመቸም ጊዜ ተደርጎ አያውቅም ይባላል።

ወረቡም ሲጨረስ ብፁዕ እጨጌ ተነሥተው ቆመው የጉባዔውን ነገር ሁሉ በፍቅርና በሰላም ስለ መጨረሳቸው ሊቃውንቱንና መምሕራኑን እያመሰገኑ መሳፍንቱና መኳንንቱም፤ ሕዝቡም ሁሉ የጉባዔውን መጨረሻ ለማየት ከአዲስ አበባ በመምጣታቸው እየመረቁ ካሳረጉ በኋላ ተቀመጡ።

ይህም ሁሉ ሲሆን ዓወቀ ከመምሬ ለባጋዲስ ጋራ እርቅ የተፋረሰበትን ነገር ለጉባዔው ለማመልከት በዚያው ቆሞ ሲጠባበቅ ነበርና እጨጌውና ሊቃውንቱ ለመሔድ በሚነሡበት ጊዜ ድምጡን ከፍ አድርጎ አባቶቼ ሆይ፤ ከመምሬ ለባጋዲስ ጋራ በፊታችሁ የምነጋገርበት

ትንሽ ጉዳይ አለኝና ስለ ስባረ አጽሙ ብላችሁ አንድ አፍታ ተቀምጣችሁ አድምጡኝ ብሎ የልመና ቃል ተናገረ።

አፈ ጉባዔውም መልአከ ኃይል ተስፋዬ ተነሥተው ቆመው ስለ ስባረ አጽሙ ብለህ ስትለምን እንኳን ትንሽና ትልቅም ጉዳይ ቢሆን እንሰማሃለንና ተናገር አሉት።

መምሬ ለባጋዲስ ግን የአንኮበር አለቆች እንደ መከርዋቸው ዓወቀ ለጉባዔው የሚናገርባቸውን ነገር ለመቱውና ማረኝ ለማለት ቁርጥ አሳብ አድርገው ነበርና ገና መናገር ሳይጀምር ታላቅ ድንጋይ ተሸክመው በእግሩ ሥር ወድቀው እስካሁን በአባትህ ተዝካርና በመቃብር ቤታቸው፤ በሙት ልብሱም ነገር ስለ አስቸገርሁህ ንስሐ ገብቻለሁና አንተም ስለ ስባረ አጽሙ ብለህ ማረኝ አሉት።

ዓወቀም ለመማሩ እምረዎታለሁ። ነገር ግን የተጣላንበትን ነገር ሊቃውንቱ ቢሰሙት ምን ችግርዎ እያለ ቢያመለክታቸው፤ እኔ አጥፍቻለሁ፤ ንስሐ ገብቻለሁ ሊቃውንቱ እንዲሰሙት ምን ያስፈልጋል። አሁን እኔን ይቅር ካላልኸኝ አንተንም ለማያዊ አባትህ ይቅር አይልህም እያሉ ያንኑ የሚያውቁትን የአቡነ ዘበሰማያትን ጥቅስ እየጠቀሱ ያስፈራሩት ጀመር።

ዓወቀም ነገሩ በሊቃውንቱ ፊት ይገለጥ ማለቱ የእርቁ መሠረቱ እንዲጸና ነበር እንጂ እርቁን እምቢ ለማለት አልነበረምና መምሬ ሆይ፤ አሳብዎ እንደዚህ ከሆነ አጥፍቻለሁ ማረኝ ማለት ብቻ የሚበቃ አይደለምና ስለ ተዝካርና ስለ መቃብር ቤት፤ ስለ ሙት ልብስ መውሰድ ነገር የአንተ አሳብ ሁሉ ገብቶኛል ብለው በነዚህ በሊቃውንቱና በመምሕራኑ ፊት ይናገሩና ይቅር ለእግዚአብሔር እላለሁ አላቸው።

ልጄ ሆይ፤ ለምን እንደ ሦስት ዓመት ሕፃን ታደርገኛለህ። ምንስ ቢሆን ነገሩ ሳይገባኝና ሳልረዳው አጥፍቻለሁና ማረኝ እላለሁን። ተዝካር በጠላ፣ በጠጅ፣ በአረቄ ከሚሆን በገንዘብ ወይም በእኽልና በከብት ምጽዋት ቢሆን መሻሉን አንተው አስረድተኸኛል። የመቃብር ቤትም በእንጨትና በሣር ከሚሆን፤ በጥርብ ደንጊያ ቢሆን ለብዙ ዘመን የሚቆይ መሆኑን አንተው አስረድተኸኛል። የሙት ልብስም ለነዳያን

በ.መጸወት መልካም መሆኑን፤ የአንከበር አለቆች አስረድተውኛልና ሁሉም ገብቶኛል፤ ገብቶኛል እያሉ እየተንገፈገፉ ይናገሩ ጀመር። ዓወቀም መምሬ ሰባጋዲስ ባለፈው ሥራቸው ሁሉ በእርግጥ ንስሐ መግባታቸውን ከተረዳ በኋላ መምሬ ሆይ፤ እንደዚህስ ከሆነ ይማሩኝ የምልዎ እኔ ነኝ ብሎ ተሽቀዳድሞ በጫማቸው ላይ ወደቀ። መምሬ ሰባጋዲስም በራሱ ላይ ወድቀው ሁሉቱም ድምጣቸውን እያሰሙ ይቅር ለእግዚአብሔር ተባባሉ።

ምዕራፍ ፲፪

ስለ መምሬ ሰባጋዲስ ስብከት

የእርቁም ነገር ከተጨረሰ በኋላ መምሬ ሰባጋዲስ ወደ እጨጌው ቀርበው ብፁዕ አባታችን ሆይ፤ ከዓወቀ ጋራ እስከ መቀያየምና ይቅር ለእግዚአብሔር እስከ መባባል የደረስንበትን ነገር ሁሉ በሊቃውንቱና በመምሕራኑ ፊት ለመስበክ አስቤአለሁና ፈቃድዎን እለምናለሁ።

ይልቁንም ዋናው አሳቤ የጉባዔውን ፍጻሜ ለማየት ከአዲስ አበባ የመጡት መሳፍንቱና መኳንንቱ ሳይበታተኑብኝ አሁኑ ለመጀመር ነው ብለው ተናገሩ።

ብፁዕ እጨጌም ከሊቃውንቱና ከመምሕራኑ ጋራ ከተማከሩ በኋላ ፈቅደንልሃልና ስብከትህን ጀምር አሏቸው።

መምሬ ሰባጋዲስም ከፍ ባለ ስፍራ ላይ ቆመው ከዚህ ቀጥሎ ያለውን ስብከት ጀመሩ።

ጌቶቼና አባቶቼ፤ ወንድሞቼም ሆይ፤ ዛሬ ጊዜ አጋጥሞኝ እናንተ ክቡራን ሊቃውንትና መምሕራን፤ ይልቁንም ብፁዕ እጨጌ ጉባዔ ባደረጋችሁበት ቀን በፊታችሁ ቆሜ የልቤን አሳብ ለመናገር ስለ ተፈቀደልኝ እጅግ መታደል ነውና በሙሉ ሰውነቴ ደስታ ይሰማኛል።

ቀላውስት ያልፋሉ፤ ቀሳውስት ይተካሉ። ቤተ ክርስቲያን ግን ለዘላለም እርስዋ ናት። ከዚህም ቀድሞ ይህን ካለማወቄ የተነሣ በየምክንያቱ ከየነፍስ ልጆቼ በሰበሰብሁት ገንዘብ ሰፊ ርስት ገዛሁ። ቤትም ሠራሁ። የደስታ ገነትም አድርጌ ልዩ ልዩ ፍሬ የሚያፈራ ተክልና ዛፍ ተከልሁ። የላምና የበግም መንጋ አበዛሁ። ታላቅና የተፈራሁም ሆንሁ። ከእኔም አስቀድሞ በተጉለት ከነበሩት ቀሳውስት ይልቅ ከበርሁ። ዓይኔ ያየውን፤ ልቤም ያሰበውን ሁሉ በማግኘት ሰውነቴን ደስ አሰኘኋት።

አሁን ግን ለሁሉ ጊዜ አለውና በአቶ እንደ ልቡ ተዝካር ነገር በልጃቸው ከዓወቀ ጋራ መነጋገር ከጀመርሁበት ቀን ወዲህ ያለፈውን ሥራዬን ሁሉ ብመለከተው ከንቱና የከንቱ ከንቱ ሆኖ አገኘሁት። ከንቱ ነፋስንም እንደ መከተል ቆጠርሁት።

ጨው ሆኜ ሳለሁ አንድ ቀን እንኳ አልጫ የሆነውን የሰውን ልብ አላጣፈጥሁም። መብራት ሆኜ ሳለሁ አንድ ቀን እንኳ በጨለማ ውስጥ አላበራሁም። የተራራ ላይ መንደር ሆኜ ሳለሁ አንድ ቀን እንኳ አልታየሁም።

አሁን ግን እናንተ ሊቃውንቱና መምሕራኑ በደብረ ኃይል ጉባዔ አድርጋችሁ መንፈሳዊውን የቤተ ክርስቲያንን ሥርዓት ሁሉ እያሻሻላችሁ በማደሳችሁና በመወሰናችሁ ወደ ፊት የሚነሡ ቀሳውስትና ዲያቆናት በሠራችሁትና በወሰናችሁት ሥርዓት ጸንተው የኖሩ እንደ ሆነ እንደ እኛ ከመወቀስ ይድናሉ ብዬ ተስፋ አደርጋለሁ።

ይህንም መንፈሳዊውን ነገር ሁሉ ለመወሰን ላሳሰባችሁ ለእግዚአብሔር ምስጋና ይገባዋል። ስሙም ለዘላለም የተባረከ ይሁን። ጌቶቼና አባቶቼ ሆይ፤ እንደዚህም ስላልኋችሁ ይህ ያለፈው ስሕተት ሁሉ የእናንተም ጭምር ነው እንጂ የእኛ የቀሳውስቱና የዲያቆናቱ ብቻ አለመሆኑን ማወቅና መረዳት ይገባችኋል። ይህንኑም አሁን በየተራው እያደረግሁ እነግራችኋለሁ ብለው ገና ለመናገር ሳይጀምሩ፤ ብፁዕ እጨጌ ወደ መምሬ ሰባጋዲስ ፊታቸውን አዙረው አንተ ቄስ ምነው እንግዴህ

አይበቃህምን። ደግሞ እነዚህን ሊቃውንቱን ምን አደረጉ ልትላቸው ይሆን አሏቸው።

መምሬ ሰባጋዲስም ለጊዜው ደንገጥ ካሉ በኋላ እንደ ገና አንሰራሩና ፊታቸውን ወደ እጨጌ አቅንተው ብፁዕ አባታችን ሆይ፤ ባለፈው ነገር ሁሉ እንደ ንፍሮ ተቀቅያለሁ፤ በስያለሁና እባክዎ ይተውኝ እንፏሎቱ ይውጣልኝ። አለዛሬም እነዚህ ሊቃውንቱና መምሕራኑ ባንድነት ተሰብስበው አይገኙምና የልቤን እንድናገር በተክለ ሃይማኖት በሰባረ አጽሙ ይፍቀዱልኝ እያሉ ይውለበለቡ ጀመር።

በዚህም ጊዜ ዓቃቤ ሰዓት ዘወልደ ማርያም ተነሥተው እውነት ነገር የሚናገር ከሆነ ቢናገር እኛ ምን ችግረን፤ ብለው ለእጨጌ በቀስታ አመለከቱና ተፈቅዶልሃልና ተናገር አሏቸው።

መምሬ ሰባጋዲስም ስለ ተፈቀደላቸው እያመሰገኑ፤ እጅ ከነሡ በኋላ ተናገርማ ካላችሁኝ መልአከ ኃይል ተሰፋዬና ዓቃቤ ሰዓት ዘወልደ ማርያም በጉባዔው ፊት ቆመው ጥፋቱን ሁሉ በእኛ በቀሳውስቱ ላይ እያስመሰሉ ለተናገሩት ሁሉ ምላሹን እንዳልሰጥ ያለቀውን ነገር እንደ ገና መጀመር ይሆንብኛልና ሳያውቁብን ቀሩ እንዳትሉ ብቻ ባጭሩ አድርጌ እናገራለሁ።

ባለፈው ዘመን ስንሠራቸው ከነበረው ሥራዎች ሁሉ እንደ ነውር ሆነው የተቆጠሩብን አሥር ነገሮች ናቸው።

፩ኛ. በየድግሱና በየተዝካሩ ቤት ስለ መስከር፤
፪ኛ. ቀሳውስት ሚስቶቻቸውን ስለ መፍታት፤
፫ኛ. ቀሳውስት ንባብና ትርጓሜ ሳይማሩ ስለ መቀሰስ፤
፬ኛ. የቤተ ክርስቲያን አለቃ የግዕዝ ቋንቋ ስለ አለማወቁ፤
፭ኛ. ቀሳውስት ብር እየሰጡ ቅስና ስለ መሾማቸው፤
፮ኛ. ለድኻ ትንሽ ፍታት፤ ለባለጠጋ ትልቅ ፍታት ስለ መደረጉ፤
፯ኛ. ቀሳውስት በሽተኛ አቁርበው ገንዘብ ስለ መቀበላቸው፤
፰ኛ. ቀሳውስት በተክሊል ሚስት ስለ አለማግባታቸው፤
፱ኛ. ቀሳውስት ታቦት ረከሰ እያሉ ስለ ማስባረካቸው፤
፲ኛ. ቀሳውስት በቅዳሴ ጊዜ ወንጌል እየተረጐሙ ስለ
አለማስማታቸው ነው።

እንግዴህ ምናልባት በነዚህ ባለፉት ነገሮች ሁሉ በዕለተ ምጽአት በክርስቶስ በጌትነቱ ዙፋን ፊት በምንቆምበት ጊዜ የሚፈርድብን የሆን እንደ ሆን አላፊዎች የምናደርገው ጳጳሳቱንና እናንተን ሊቃውንቱን መሆኑ የማይጠረጠር ነው ብለው ሌላ ነገር እጀምራለሁ ሲሉ ዓቃቤ ሰዓት ዘወልደ ማርያም ተነሥተው ምነው መምሬ፤ እንዲያው ያለ ልጓም ልትጋልበን ጀመርህና ባልተናዘዙትና ንስሐ ባልገቡ ሰዎች ቤት እየገባህ አንድ ዋንጫ ጠላ በጠጣህ ቁጥር በሐልዮ፣ በነቢብ፣ በገቢር የሠራችሁትን ኃጢአት ሁሉ እግዚአብሔር ይፍታ እያልህ የምትሔደው ለካ እኛን ሊቃውንቱን አላፊዎች አደርጋለሁ እያልህ ኖርዋል።

በል እስቲ በማናቸውም ቢሆን እኛን አላፊዎች የምታደርጉበትን ምክንያቱን ሁሉ ገልጠህ ተናገርና እንስማው አሏቸው።

አላፊዎች የምናደርግበት ምክንያቱማ እስከ ዛሬ ድረስ በስሕተት የገባውን ሁሉ ልማድ አድርገን ስንኖር ባይናችሁ እያያችሁ፤ በጆሮአችሁ እየሰማችሁ እንደ መጻሕፍት ቃል ኑሩ እንጂ በልማድ መኖር አይገባችሁም ብላችሁ ስላልመከራችሁን እምቢ ብንልም በቤተ ክርስቲያን ፊት ስላልገሠፃችሁን ነው።

ይልቁንም እኛ ያልተማርነው ቀሳውስቱና ዲያቆናቱ ብናጠፋ እንኳ እናንተ የተማራችሁት ሊቃውንቱ እንደ መጻሕፍቱ ቃል እየሠራችሁ ለእኛ አብነት መሆን ይገባችሁ ነበርና እየሠራችሁ አብነታችሁን ባለማሳየታችሁ ነው። እስቲ እንደ እኛ በልማድ የማይኖሩ ሊቃውንቶች በመቶ ስንት የሚገኙ ይመስልዎታል። ጠባቂ የሌላቸው በጎች እንዲጠፉና ተኩላ እንዲበላቸው የታወቀ አይደለምን፤ ምንስ በጎቹን ተኩላ ቢበላቸው ጠባቂው ቅጣት ይቀርለታልን።

እንግዴህ ይህን ሁሉ ጥፋት በእኛ በቀሳውስቱ ላይ ብቻ ለማድረግ በጉባዔ ተሰብስባችሁ መታረቂያ ብታደርጉን እግዚአብሔር ይወድላችኋልን እያሉ የልባቸውን ተናግረው ሲጨርሱ አባቶቼ ሆይ፤ *እርጥቡ ሬሳ፤ ደረቁን አስነሣ እንደሚባል* ዓቃቤ ሰዓት ዘወልደ ማርያም ጥፋቱን ሁሉ በቀሳውስት ላይ ብቻ እያደረጉ ስለ ተናገሩ ተናድጄ ያለፈውን ነገር ተናገርሁ እንጂ ለወደ ፊቱማ ሁሉንም የተወሰነውን

ሥርዓት አጽንተን ለመጠበቅ ያብቃን እንጂ ምንም የሚያከራክር ነገር የለበትም። ስለ ሆነም ነገሩ ከልቤ እየገነፈለ በድፍረት ይህን ሁሉ ነገር በመናገሬ ማሩኝ ብለው አንገታቸውን ሲደፉ፤ መልአከ ሰላም ምህርካ ተነሥተው መምሬ ለባጋዲስ ሆይ፤ እኛ ዛሬ የተሰበሰብነው ለእውነት ነገር ነው እንጂ ለሐሰትና ለከንቱ ውዳሴ አይደለምና አሁን እርስዎ የተናገሩት ሁሉ እውነቱን ነገር ስለሆነ ከእኛ ወገን በድፍረት የሚቆጥርብዎ አንድም ሰው አይገኝም፤ ብለው ቢናገሩ በጉባዔው የተቀመጡት ሊቃውንቶችና መምሕራኑ ቃሉ ቃላችን ነው በማለት ሁሉም በደስታ አጨበጨቡ።

ከዚህም በኋላ በመጀመሪያው ጉባዔ የተስማሙበት ነገር ሁሉ በመዝገብ ተጽፎ በእጨጌውና በሊቃውንቱ ማኅተም ታትሞ ነበርና ይህም በሁለተኛው ጉባዔ የተስማሙበት ነገር ሁሉ ተጨማሪ ሆኖ በዚያው በፊተኛው መዝገብ ተጽፎ እንደ ገና ሁሉም አትመውበት ኋላ ለሚነሣው ትውልድ ምስክር ሆኖ እንዲቆይ ዋናው መዝገብ በደብረ ሊባኖስ ይቀመጥ። ከዚያው በትክክል አንዳንድ ግልባጭ እየተጻፈ በሸዋ አውራጃ በዝቋላና በፍርኩታ፤ በትግሬ አውራጃ በአክሱምና በደብረ ቢዘን፤ በቤጌምድር አውራጃ በጣና ባሕር ቂርቆስ፤ በሳይንት አውራጃ በተድባበ ማርያም፤ በጐጃም አውራጃ በመርጡለ ማርያምና፣ በዲማ፤ በወሎ አውራጃ በሐይቅና በግሼን ገዳማት እንዲቀመጥ ፈቅደናልና የብፁዕ እጨጌ ደብዳቤ እየተጨመረ እንዲላክ ይሁን በማለት ተስማምተው ጉባዔው ተጨረሰ።

ተፈጸመ።

ስለ ድርሰቶቼ ቁጥር

ከልቤ እያነቃሁ፤ ከመጻሕፍቴም እየጠቀስሁ፤ ካንዳንድ ሰውም እየጠየቅሁ፤ ወደ ውጭ ሀገርም በመመላለሴ ባይኔ እያየሁ መጻሕፍት ጽፌአለሁ።

፩ኛ. ወይዘሮ ጥበብ፤ አልታተመም።
፪ኛ. በኢትዮጵያ የሚገኙ የመጻሕፍት ቁጥር፤ ታትሟል።
፫ኛ. ወዳጅ ልቤ፤ ታትሟል።
፬ኛ. ሉካርና ወተት የልጆች ማሳደጊያ፤ ታትሟል።
፭ኛ. አጼ ዮሐንስና መተማ፤ ታትሟል።
፮ኛ. ለልጅ ምክር የአባት መታሰቢያ፤ ታትሟል።
፯ኛ. የልዕልት መነን የኢየሩሳሌም መንገዳቸው፤ ታትሟል።
፰ኛ. ጐሐ ጽባሕ፤ ታትሟል።
፱ኛ. መጽሐፈ ቅኔ፤ ታትሟል።
፲ኛ. የሕይወት ታሪክ፤ ታትሟል።
፲፩ኛ. የአውሮጳ መንገድ መሪና ምክር፤ ታትሟል።
፲፪ኛ. ደስታና ክብር፤ ታትሟል።
፲፫ኛ. ዋዜማ፤ ታትሟል።
፲፬ኛ. ጥሩ ምንጭ፤ ታትሟል።
፲፭ኛ. የልቅሶ ዜማ ግጥም፤ ታትሟል።
፲፮ኛ. የሰማይ መንገድ ካርታ፤ አልታተመም።
፲፯ኛ. ማህደረ ብርሃን፤ ታትሟል።
፲፰ኛ. አዲስ ዓለም፤ ታትሟል።
፲፱ኛ. በዕድሜ መሰንበት፤ ታትሟል።

እውቁ ደራሲ፣ የፖለቲካ ሰውና ዲፕሎማት ብላቴን ጌታ ኅሩይ ወልደ ሥላሴ ከ75 ዓመታት በፊት የደረሷቸውን የተለያዩ ድርሰቶች (ወዳጄ ልቤ፣ የሰውን ጠባይና ኑሮ በምሳሌ የሚገልጽ፤ ለልጅ ምክር፣ ለአባት መታሰቢያ፤ ሱካርና ወተት፣ የልጆች ማሳደጊያ፤ የልብ አሳብ፣ የብርሃኔና የጽዮን ሞገሳ ጋብቻ፤ አዲስ ዓለም፣ የቅኖችና የደግ አድራጊዎች መኖሪያ) የአ.አ.ዩ. ፕሬስ በአንድ ላይ በማድረግ *ወዳጄ ልቤና ሌሎችም* በሚል ርዕስ አሳትሟል፡፡

... በሀገራችን የስነ ጽሑፍ ትምህርት ውስጥ ዛሬም ድረስ ለአሌጎሪያዊ አጻጻፍ በምሳሌነት የሚጠቀሰው «*ወዳጄ ልቤ*» በዋናነት በመንፈሳዊ ወይም ሃይማኖታዊ እና ስነ ምግባራዊ እሴቶች ላይ ተመስርቶ የተጻፈ ልብ ወለድ ነው፡፡ የ«ወዳጄ ልቤ»ን ዓይነት ልብ ወለዶች አቢይ አላማና ተግባር የማሕበራቸውን መንፈሳዊ እሴቶች አንስተው የስነ ምግባር ትምህርት መስጠት በመሆኑ ብዙውን ጊዜ አንባቢያቸውን ለመማረክና ለማሸነፍ ይቸገራሉ፡፡ ዳሩ ግን በ «ወዳጄ ልቤ»፣ ደራሲው እያፈራረቁ በተገለገሉባቸው ቴክኒኮች፣ እያሰባጠሩ በዘርዋቸው ፎክሎራዊ ቅርጾች፣ እንዲሁም የታሪኩን ፍሰት በተቆጣጠሩባቸው እንደ «ጉዞ» እና «ፍለጋ» ባሉ ነባር ሚታዊ መባያ ዎች አማካይነት ልብ ወለዱን ታድገውታል፡፡

አቶ ቴዎድሮስ ገብሬ
የኢትዮጵያ ቋንቋዎችና ሥነ ጽሑፍ
ትምህርት ክፍል መምህር

አ.አ.ዩ. ፕሬስ

ISBN 978-99944-52-11-8

AAU Printing Press